

TK/081/03071-5/2024

Szép Ernő Kollégium

4200 Hajdúszoboszló, Gönczy Pál u. 15. sz.

☎: +36-52/557-941, +36-30/774-2975

szepekoli@szepekoli.hu

OM: 040578

Berettyóújfalvai Tankerületi Központ HB3001 egységkódú intézménye

Iktatószám:

Ügyintéző neve: dr. Daróczy Ágnes

SZÉP ERNŐ KOLLÉGIUM PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Hajdúszoboszló, 2024. június 28.

dr. Daróczy Ágnes
igazgató

Tartalom

1. BEVEZETÉS.....	4
1.1. Küldetésnyilatkozat, jövőkép	4
1.2. A kollégium története	4
1.3. Jogszabályi környezet	5
1.4. A kollégium adatai.....	7
1.5. Szervezeti felépítés.....	8
2. HELYZETELEMZÉS.....	9
2.1. Humán erőforrás elemzés	9
2.1.1. A szakmai munka személyi feltételei	9
2.1.2. A működtetés/üzemeltetés személyi feltételei	10
2.2. Demográfiai mutatók	10
2.3. Tanulói összetétel.....	11
2.4. Tárgyi feltételek.....	13
2.4.1. Környezeti adottságok.....	13
2.4.2. Az épület adottságai.....	13
2.4.3. Helyiségek, berendezések	15
3. A KOLLÉGIUMI NEVELÉS ALAPELVEI, ÉRTÉKEI, CÉLKITŰZÉSEI.....	17
3.1. A kollégium társadalmi, köznevelési feladatai	17
3.2. A fenntartó és a partnerek elvárásai.....	18
3.3. A kollégiumi nevelés főbb alapelvei:.....	18
3.4. A kollégiumi nevelés értékei:	19
3.5. A kollégiumi nevelés céljai:	20
3.6. A kollégiumi nevelés hatékonyságának növelése:	20
4. A KOLLÉGIUMI NEVELÉS FELADATAI, TERÜLETEI	23
4.1. Énkép, önismeret, társas kultúra fejlesztése:	23
4.2. A tanulási és gondolkodási kultúra fejlesztése:	23
4.3. Felzárkóztatás, a tehetségek kiválasztása és gondozása, pályaválasztás segítése:.....	25
4.4. Érzelmi, kulturális nevelés:.....	25
4.5. Egészséges életmód, testi, szexuális nevelés:.....	26
4.6. Környezeti nevelés:	27
4.7. Állampolgárságra, demokráciára nevelés:	28
4.8. A közösségi értékrend fejlesztése	29
4.9. Közösségi szolgálat teljesítése a kollégiumban:.....	29
5. A TANULÓK ÉLETRENDJE, TANULÁSA, SZABADIDEJE SZERVEZÉSÉNEK PEDAGÓGIAI ELVEI .	30
5.1. Pedagógiai alapelvek	30
5.1.1. A tanulók életrendjének alapelvei:	30
5.1.2. Tanítás-tanulás alapelvei:.....	30
5.1.3. A szabadidő szervezésének elvei:.....	30
5.2. A kollégium által kötelezően biztosítandó foglalkozások	31
5.2.1. Tanulást segítő foglalkozások.....	31
5.3. Egyéni és közösségi fejlesztést megvalósító foglalkozások.....	32
5.3.1. Tematikus foglalkozás	32
5.3.2. Csoportfoglalkozás	33
5.3.3. Szakkör	33
5.3.4. Egyéb szabadidős foglalkozások.....	34

5.3.5. Egyéni törődést biztosító foglalkozás.....	34
5.3.6. A kollégiumi élet szervezésével összefüggő foglalkozások.....	35
6. AZ EGÉSZSÉGNEVELÉSI ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSI ELVEK	36
6.1. Egészségnevelési elvek.....	36
6.2. Környezeti nevelési elvek.....	36
7. A TELJES KÖRŰ EGÉSZSÉGNEVELÉSEL ÖSSZEFÜGGŐ FELADATOK	38
7.1. Egészségnevelési program	39
7.1.1. Az egészségnevelési program területei, céljai	40
7.1.2. Egészségnevelés tartalma	41
7.1.3. Az egészségnevelés formái, módszerei.....	44
8. A TANULÓK FEJLŐDÉSÉT, TEHETSÉGGONDOZÁSÁT, FELZÁRKÓZTATÁSÁT, PÁLYAORIENTÁCIÓJÁT, ÖNÁLLÓ ÉLETKEZDÉSÉT SZOLGÁLÓ TEVÉKENYSÉGEK ELVEI	46
8.1. Tehetséggondozás.....	46
8.2. Felzárkóztatás.....	49
8.3. Pályaválasztás, pályaaorientáció, az önálló életkezdést segítő tevékenység elvei	51
8.3.1. Pályaválasztás, pályaaorientáció.....	51
8.3.2. Az önálló életkezdést segítő tevékenység elvei	52
9. A HÁTRÁNYOS HELYZETŰ TANULÓKNAK SZERVEZETT FELZÁRKÓZTATÓ, TEHETSÉGGONDOZÓ, TÁRSADALMI BEILLESZKEDÉST SEGÍTŐ FOGLALKOZÁSOK TERVE	55
9.1. A tevékenységgel összefüggő feladatok:	55
9.2. A tevékenység elvei.....	55
9.3. Cselekvési terv.....	56
10. A KOLLÉGIUMI KÖZÖSSÉGI ÉLET FEJLESZTÉSÉNEK MÓDSZEREI, ESZKÖZEI, A MŰVELŐDÉSI ÉS SPORTOLÁSI TEVÉKENYSÉG SZERVEZÉSÉNEK ELVEI	58
10.1. A közösségi élet fejlesztésének kiemelt területei:.....	58
10.2. A művelődési és sportolási tevékenység szervezésének elvei:.....	59
11. A GYERMEK- ÉS IFJÚSÁGVÉDELEMSEL ÖSSZEFÜGGŐ TEVÉKENYSÉGEK.....	61
11.1. Alapelvek.....	61
11.2. Célok.....	61
11.3. Feladatok.....	61
11.4. Tevékenységek	62
11.5. Munkaformák:.....	62
12. A KOLLÉGIUM HAGYOMÁNYAI ÉS TOVÁBBFEJLESZTÉSÉNEK TERVE	63
13. DIÁKÖNKORMÁNYZAT, ÉRDEKKÉPVISELET	65
14. A KOLLÉGIUMI NEVELÉS MINŐSÉGE, EREDMÉNYESSÉGE.....	66
14.1. Az ellenőrzés, mérés és értékelés alapelvei.....	66
14.2. A tanulók mérése és értékelése	66
14.2.1. Területe	66
14.2.2. A minősítés szerepe	67
14.2.3. A minősítés ideje	67
14.2.4. Sikerkritériumok.....	67
15. A PARTNEREKSEL VALÓ KAPCSOLATTARTÁS ÉS EGYÜTTMŰKÖDÉS FORMÁI.....	69
15.1. Szülőkkel való kapcsolattartás	69
15.2. Iskolákkal történő kapcsolattartás	70
15.3. Kapcsolat más intézményekkel, szervezetekkel.....	70
15.4. Kapcsolattartás a fenntartóval	70
16. A PEDAGÓGIAI PROGRAM NYILVÁNOSSÁGA	72
Legitimációs záradék	73

1. sz. melléklet..... 74

1. BEVEZETÉS

1.1. Küldetésnyilatkozat, jövőkép

Az intézmény dolgozóinak közös célja kell, hogy legyen olyan kollégium működtetése, mely minden tekintetben megfelel a fenntartó, a partnerek, de legfőképpen a szülők és a diákok elvárásainak. Pedagógusai alkalmazni tudják a legkorszerűbb pedagógia eljárásokat, biztosítani tudják tanítványaik képességeinek megfelelő, egészséges, öntudatos, szociálisan érzékeny, a társadalmi kihívásoknak megfelelő fejlődését.

Ehhez biztos alapot és segítséget kell, hogy nyújtson a hagyományokra épülő, de a kor értékrendszeréhez, elvárásaihoz igazodó nevelési rendszer, a dolgozók hivatástudata, szeretete, amivel diákjaink otthonos környezetének kialakításához hozzájárulnak.

1.2. A kollégium története

Magyarországon a 16 -17. században jelentek meg az első kollégiumok egy-egy iskolavárosban. Munkamódszerükben, pedagógiai kultúrájukban, tudás és érték közvetítésükben a társadalmi haladást szolgálták. Az iskolahálózat fejlődésével egyre több középiskola alakult országszerte. A középfokú oktatási intézmény mindenhol nagy vonzóerő volt a környező települések diákjai számára, ezért elkerülhetetlen volt a kollégiumok létrehozása, alapítása a bejárni nem tudó diákok részére. Mára a középfokon tanulók legalább egyharmada csak kollégiumi háttérrel tud bizonyítványhoz jutni vagy felkészülni a felsőfokú tanulmányokra.

Hajdúszoboszlón 1947 óta működik gimnázium, melynek tanulói közül sokan a környező településekről kerültek ki. Egyre nagyobb igény jelentkezett a kollégiumi ellátás iránt. Először Dr. Geönczy József polgármester-helyettes vetette fel a kollégium alapításának szükségességét, az 1947. július 6-i képviselőtestületi ülésen.

1953-ban Horváth Ferenc, volt polgári iskolai tanár igazgatásával jött létre a Hajdúszoboszlói Állami Középiskolai Diákotthon.

A kollégium történetének jelentős dátuma 1961. június 10-e, amikor a diákotthont kollégiummá avatták. A tanulók létszáma ekkor már 175 fő volt, így problémát okozott a

zsúfoltság. A kollégiumnak több épülete volt a város különböző részein. A város vezetősége is érzékelte a problémát, így 1971. október 15-én döntés született egy új, 200 férőhelyes középiskolai kollégium építéséről. A 20 milliós beruházásnak köszönhetően, közvetlenül a Közgazdasági Szakközépiskola épülete mellett, a Gönczy Pál utca 15. szám alatt, 1977. november 7-ére felépült a kollégium épülete.

A kollégium a megyében egyedülállóan, önálló igazgatású intézmény lett, pedagógiai, gazdálkodási szempontból egyaránt.

Az épületben 54 szoba, 6 tanuló helyiség, 6 társalgó, könyvtár, klubhelyiség, számítógépterem, kondicionálóterem, konyha és étterem található.

A kilencvenes évek második felétől a legnagyobb gondot a csökkenő gyermeklétszám jelentette. A 216 férőhelyen 2002-ben már csak 130 diák volt elhelyezve. A csökkenés magyarázható a demográfiai csökkenéssel, a közlekedés fejlődésével, az új középiskolák létrehozásával. Egyre több szülő gondolta úgy, hogy a mai világban jobb, ha mindennapos ellenőrzés alatt tarthatja gyermekét. Azonban a kollégium nyújtotta lehetőségeket nem minden szülő tudta biztosítani. Arról már nem is beszélve, hogy a szaktanári segítség, amely egy kollégiumban adott, a bejáró tanulók szüleinek komoly anyagi ráfordításába kerül.

A tanulói létszám csökkenése miatt a város képviselőtestülete a 2003-2004. tanévtől összevonta a város két kollégiumát, oly módon, hogy a Széchenyi István Kollégiumot beolvasztotta a Szép Ernő Kollégiumba. Ezzel a tanulói létszám 170 fő lett.

2022. október 1-jén a kollégium tanulói létszáma 108 fő volt. Diákjaink jellemzően három intézményből kerülnek ki:

- Berettyóújfalui Szakképzési Centrum Bocskai István Szakképző Iskola
- Berettyóújfalui Szakképzési Centrum Közgazdasági Technikum
- Hőgyes Endre Gimnázium, valamint
- Debrecen város középiskolái.

1.3. Jogszabályi környezet

A hajdúszoboszlói Szép Ernő Kollégium szolgáltatásait a város köznevelési intézményhálózatának elemeként, a fenntartói igényeknek, az általános szülői és tanulói elvárásoknak megfelelően végzi. Tevékenységének kereteit a törvényi előírások, az intézmény működését szabályozó jogszabályi keretek adják.

A pedagógiai program összeállításánál alapul vett főbb szempontok:

Jogszabályok:

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (Nkt.),
- A munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény,
- A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyvt.),
- A nemdohányzók védelméről és a dohánytermékek fogyasztásának, forgalmazásának egyes szabályairól szóló 1999. évi XLII. törvény,
- A köziratokról, a közlevéltárakról és a magánlevéltári anyag védelméről szóló 1995. évi LXVI. törvény,
- Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény,
- A természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló Európai Parlament és Tanács 2016/679. rendelete (EU Általános Adatvédelmi Rendelete)
- A nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 229/2012. (VIII.28.) Kormányrendelet,
- 1992. évi XXXIII. törvény a közalkalmazottak jogállásáról
- A pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus-szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben résztvevők juttatásairól és kedvezményeiről szóló 277/1997. (XII. 22.) Kormányrendelet,
- A Nemzeti Alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Kormányrendelet,
- Az iskola-egészségügyi ellátásról szóló 26/1997. (IX.3.) NM rendelet,
- A 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról,
- A 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról (Pútv.)
- A tanév rendjéről szóló mindenkori miniszteri rendeletek.

Az intézmény pedagógiai programjának módosítását az aktuális törvénymódosítások, a kollégiumi tevékenységekkel kapcsolatos elvárások, létszámváltozás, illetve az aktuális partneri igények követése tette szükségessé.

A program egyúttal a szülők és a tanulók hiteles tájékoztatásaként szolgál az intézmény elvárásait, sajátos szolgáltatásait, pedagógiai elveit, a minőségi garanciáit illetően. Megállapodásként működik, mely a programban rögzített célok, feladatok maradéktalan teljesítésének fenntartói garanciáit feltételezi. Elfogadásával a fenntartó egyrészt kötelezettséget vállal a szakmai feltételek biztosítására, másrészt lehetősége van e dokumentumban kifejtett nevelőmunka minőségének számonkérésére.

1.4. A kollégium adatai

Neve: Szép Ernő Kollégium

OM azonosító: 040578

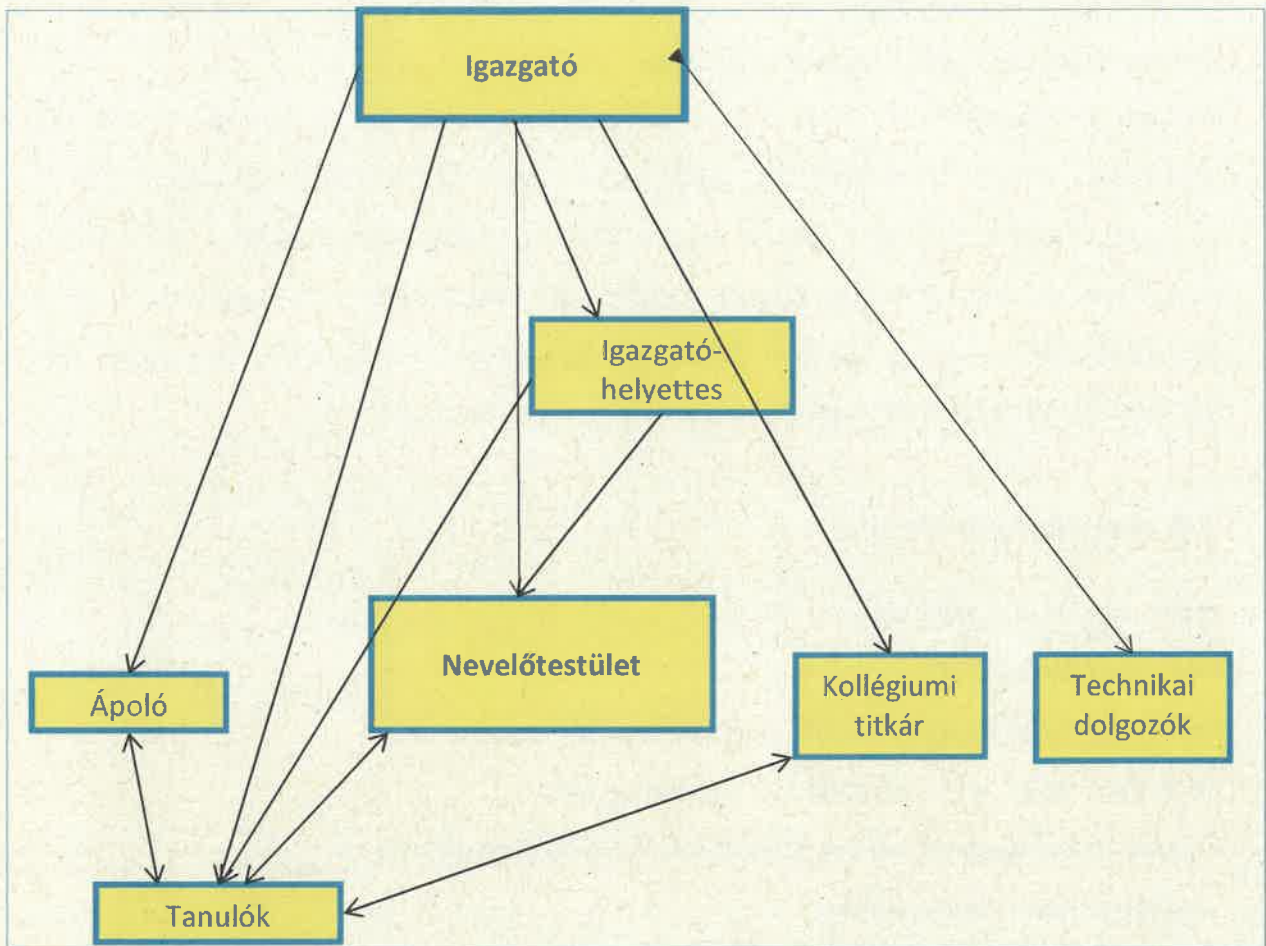
Székhelye: 4200 Hajdúszoboszló, Gönczy Pál u. 15.

Fenntartó neve: Berettyóújfalui Tankerületi Központ

Fenntartó székhelye: 4100 Berettyóújfalu, Dózsa György utca 17-19.

Szervezeti egység kód: HB3001

1.5. Szervezeti felépítés

2. HELYZETELEMZÉS

2.1. Humán erőforrás elemzés

2.1.1. A szakmai munka személyi feltételei

A szakmai munka személyi feltételei az előző tanévhez képest nem változtak, az engedélyezett pedagógus-álláshelyek száma 9. A nevelő-oktató munkát ketten segítik.

A nevelőtestület munkakör (beosztás) szerinti megoszlása: 1 fő igazgató, 1 fő igazgató-helyettes, 6 fő kollégiumi nevelőtanár. A nevelő-oktató munkát segíti 1 fő kollégiumi titkár és 1 fő ápolónő.

A napi kollégiumi munka állandó rendszergazdai felügyeletet és pszichológus szakembert igényel. A rendszergazdai feladatokat megbízási szerződéssel heti 4 órában 1 fő rendszergazda látja el. Pszichológus szakember heti kétórás foglalkoztatására kaptunk lehetőséget megbízási szerződéssel a 2023/2024. tanévben.

A kollégium pedagógusai a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvényben előírt tanári képesítéssel rendelkeznek. Egy fő főiskolai (általános iskolai rajztanári képesítéssel rendelkező) és 7 fő egyetemi végzettségű.

A nevelőtestület szakos összetétele kielégítőnek mondható, a matematika, az informatika, a német nyelv kivételével az érettségi tantárgyak szaktanári igénye lefedett a kollégiumban. A nevelőtestület egy tagja szakvizsgázott pedagógus.

Egy – egy pedagógus orosz nyelvből és német nyelvből középfokú, egy-egy orosz nyelvből és angol nyelvből felsőfokú idegen nyelvtudással rendelkezik, illetve egy kollégának német nyelvből alafokú nyelvvizsgálója is van. Pozitívum, hogy az érintett kollégák nyelvismerete aktív, élő.

A kollégium pedagógusainak szakos megoszlását és idegen nyelv ismeretét a következő táblázat mutatja:

PEDAGÓGIAI PROGRAM

Szak	Végzettség	Nyelvvizsga	Létszám	Munkaviszony jellege
magyar-történelem, jogász közoktatási vezető - pedagógus szakvizsga	egyetem	orosz középfokú C	1 fő	Határozatlan
földrajz-történelem	egyetem		1 fő	Határozatlan
angol nyelv és kultúra-történelem és állampolgári ismeretek	egyetem	Angol C2; Német A1	1 fő	Határozatlan
fizika	egyetem	orosz felsőfokú C	1 fő	Határozatlan
tanító, rajz	főiskola		1 fő	Határozatlan
testnevelés okleveles földrajz tanár	főiskola egyetem		1 fő	Határozatlan
földrajz-biológia okleveles kollégiumi nevelőtanár	főiskola egyetem		1 fő	Határozatlan
közgazdász tanár közoktatási vezető - pedagógus szakvizsga	egyetem	német szakmai középfokú C	1 fő	Határozatlan

A pedagógusok életkor szerinti megoszlása kedvezőtlen. Két fő ebben az évben tölti be az ötvenedik évét, és egy fő életkora nem éri el a 30 évet, a testület többi tagja 55 év feletti. A nemek arányát tekintve 5 nő, 3 férfi.

2.1.2. A működtetés/üzemeltetés személyi feltételei

2017. januártól a fenntartónk, a Berettyóújfalui Tankerületi Központ látja el a működtetési feladatokat is.

Jelenleg 6 fő biztosítja a kollégium épületének, a pedagógiai munka környezetének tisztántartását és karbantartását. Közülük 3 fő takarító (külső karbantartó cég alkalmazottai), 2 fő portás és 1 fő karbantartó. A portai szolgálat csak részben, a nappali időszakban megoldott a kollégiumban.

2.2. Demográfiai mutatók

Közel húsz éve, és jelenleg is, a legnagyobb gondot a csökkenő gyermeklétszám jelenti. A kollégium tanulóinak létszáma az utóbbi öt évben 102-122 fő között ingadozott.

A csökkenés együttesen magyarázható a demográfiai csökkenéssel, a közlekedés fejlődésével, az új középiskolák létrehozásával (Derecske, Nádudvar), valamint a szülői gondolkodás változásával.

A nevelőtestület tagjai az utóbbi években a középiskolákba felvételt nyert tanulókat felkeresik az otthonukban, s megpróbálják a szülőket meggyőzni a kollégiumi nevelés előnyeiről. Áldozatos munkájuknak köszönhetően a 9. és 10. osztályos tanulók száma magasabb, mint a többi évfolyamé.

Kiemelt közös feladatunk a „tagtoborzás” kiterjesztésével a létszámcsökkenés megállítása, lehetőség szerint a tanulói létszám növelése. Ennek egyik módja az utóbbi években: aktív részvétel a vidéki iskolák pályaválasztási szülői értekezletein, illetve lehetőség szerint külön időpontban felkeresni az általános iskolák végzős osztályait. A létszámcsökkenés megállítása érdekében a kollégium nevelőtestülete új marketingeszközök bevezetése mellett döntött. Ilyenek lesznek például:

- a tankerületi iskolák látogatása tájékoztatók tartása céljából
- bemutatkozó, tájékoztató kör e-mail tankerületen kívüli iskoláknak
- nyílt napok
- ismerkedős hétvége 7-8 évfolyamos diákok számára stb.

2.3. Tanulói összetétel

A város mindhárom középiskolájából vannak kollégistáink: a legtöbben a **BSZC Bocskai István Szakképző Iskola (továbbiakban: Bocskai István Szakképző Iskola)** és a **BSZC Közgazdasági Technikum (továbbiakban Közgazdasági Technikum)** tanulói. A Hőgyes Endre Gimnázium tanulóinak létszáma nagyon alacsony, holott az intézmény tanulóinak 1/3-a vidéki. Az utóbbi két tanévben jellemző, hogy van debreceni középiskolában tanuló kollégistánk is.

Az 1950-es években Hajdúszoboszló vonzáskörzetéből - Nádudvar, Kaba, Püspökladány – érkeztek a diákok. Az 1970-es években már 15-20 település tanulóinak - köztük más megyéből érkezetteknek is – biztosították a kollégiumi ellátást.

Napjainkban még több településről érkeznek kollégistáink. Ugyanakkor mára elmaradtak a korábbi évtizedek egyes településeiről (például Hortobágy, Nyíradony) érkező diákok, egyidejűleg újak kerültek a látóterünkbe (Sárrétudvari, Biharnagybajom, Báránd, Szerep, Nagyrábé stb.).

Kb. 40 településről költöznek be diákok a kollégiumba: legnagyobb számban Sárrétudvariból, Biharnagybajomból, Püspökladányból, Báránдрól és Szerepről.

Diákjaink családi háttere, szociális helyzete igen sokszínű. A 2022/2023-as tanévben az október 1-jei adatok szerint kollégistáink 12,03%-a (13 fő) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesült, 1%-a (1 fő) hátrányos helyzetű és 9,2%-a (10 fő) halmozottan hátrányos helyzetű. A hátrányos helyzetű tanulók arányának növekedése különösen az utóbbi néhány tanévben volt jellemző. Az ezzel együtt jelentkező új helyzetek hatására a kollégium nevelőtestülete folyamatosan keresi az új lehetőségeket a pedagógiai problémák megoldására. Ennek során jutottunk arra a döntésre, hogy elvégezzük a Komplex Alapprogram bevezetéséhez szükséges képzéseket, és a 2024/2025. tanévtől annak szellemében végezzük pedagógiai tevékenységünket.

A kollégiumban a 2018/2019. tanévtől 6 helyett 5 tanulócsoport működik. Az új kollégisták között lassan, de biztosan növekszik a fiúk aránya, ezért a korábban megszokott 3 lány- és 2 fiúcsoporthelyett 2 lány-, két fiú- és egy koedukált csoportot indítottunk a 2023/2024 tanévben. A tanulócsoportok induló létszáma megfelel a jogszabályokban előírtaknak, sőt, a tanulócsoportok számának csökkentésével a maximálishoz közelít.

A tanulók az általános iskolából hozott tudás és képesség szerint is vegyes összetételűek, így az egyes tanulócsoportok nem azonos problémákkal küzdenek. A nevelőtanároknak személyre szóló fejlesztési célokat kell kidolgozniuk annak érdekében, hogy minden tanuló meg tudja valósítani elképzeléseit, terveit. Ennek érdekében a csoportvezető nevelőtanárok egyéni fejlesztési terveket készítenek a diákjaikkal való beszélgetések alapján.

Az eredményességi mutatók tekintetében a legátfogóbb adat a félévi és tanév végi kollégiumi tanulmányi átlag, amely egyértelmű és látványos javulást mutat.

Kiemelt közös feladatunk a tanulás eredményességének további javítása, a bukások számának további csökkentése. A tanulmányi eredmény javulásának egyik feltétele az iskolába járási fegyelem javítása, az igazolt és igazolatlan hiányzások csökkentése. Ezt a tanév kiemelt feladatákként a nevelőtestület is megfogalmazta. A Bocskai István Szakképző Iskola adja kollégistáink létszámának kb. 50%-át, ezért az intézmény vezetőségével és osztályfőnökeivel közösen jelzőrendszert alakítottunk ki az igazolatlan hiányzás csökkentése érdekében.

Az angol nyelvet a diákok kb. 77%-a, a német nyelvet kb. 23 %-a tanulja. Megtettük az első lépést kollégistáink idegen nyelvi kompetencia fejlesztéséhez. Először 2015. januárban készítettünk felmérést a tanulók idegen nyelvi képzéséről. Minden tanév elején kerül sor a

bemeneti tudásszint mérésekre, köztük az idegen nyelvre is a 9. évfolyamos tanulók körében. Az eredményesség számszerűsítése érdekében az év eleji bemeneti méréseket a második félév elején, illetve az adott tanév végén megismételjük.

Szintén kiemelt feladatként jelölte meg a nevelőtestület a tanulók egészséges életmódra nevelésének erősítését. Az egészséges életmód egyik leghatásosabb motiválása a rendszeres sportolás, mozgás, azonban aktívan mindössze tanulóink kb. 15%-a sportol.

2.4. Tárgyi feltételek

2017. januártól működtetőnk és üzemeltetőnk is a Berettyóújfalui Tankerületi Központ, amelynek feladata segíteni az intézmény Pedagógiai Programja szerinti tevékenységet.

2.4.1. Környezeti adottságok

A Szép Ernő Kollégium környezeti adottságai jók, legfőbb tartalmi elemei a következők:

- Városközpontban helyezkedik el.
- Mindhárom iskola közel van – 15 percen belül gyalog megközelíthető.
- Debrecen és Hajdúszoboszló kulturális adottságai kiemelkedőek.
- Jó a tömegközlekedés az agglomerációban.
- Könyvtár van helyben, illetve városi könyvtár, kulturális központ, rendezvényház is nyitott a kollégisták számára.
- Strand-és gyógyfürdő, uszoda, kalandpark, szabadidőpark, sportolási lehetőség változatosan adott.
- A kollégista tanulók ki tudják használni a tanórán kívüli, az iskolák nyújtotta lehetőségeket (emelt szintű érettségi előkészítők, sportkörök, felzárkóztató programok, szakkörök).

2.4.2. Az épület adottságai

A kollégium 1977-ben épült. Az eltelt több mint negyven év igénybevétele leamortizálta az épületet. Ma már napról napra kell szembesülnünk mindazokkal a problémákkal, amelyek az ilyen típusú épületekre jellemzőek, például a szigetelés, az elektromos hálózat, a fűtési rendszer, a nyílászárók stb. korszerűsítési igénye.

A legnagyobb gondot a fűtés és az elektromos rendszer elavultsága jelenti. 2007-ben már szükségessé vált a kazán cseréje, de a 40 éves radiátorok bármely pillanatban gondot okozhatnak. Az elektromos hálózat pedig nem bírja már el a számítógépek, az 5 tv és közel 70

helyiség egy időben történő világítását, elektromos használatát. Valószínűsíthető, hogy ez a fő oka az izzócserék kiemelkedően magas számának.

Az intézmény épületenergetikai fejlesztése, korszerűsítése - lehetőség szerint megújuló energiaforrás hasznosításával kombinálva - elodázhatatlan.

A 2018. évi nyár folyamán a Berettyóújfalui Tankerületi Központ belső pályázatából a 3/A szinten energetikai és gépészeti felújítás történt. Ennek keretében részleges burkolatcsere, a világítótestek cseréje, mosdókagyló, piperepolc, tükrök cseréje és tisztasági festés történt.

A kollégium épülete négyszintes. A három emelet két-két elkülönült szintjén összesen 54 lakoszoba található, mindegyik erkélyes. 2016-ban a férőhelyszám csökkentéssel, vagyis a lakoszobák 4 férőhely helyett 3 férőhelyessé alakításával megvalósított komfortosítási program jobb lakhatási és tanulási körülményeket tett lehetővé diákjaink számára. Így az intézmény 216 helyett 162 férőhelyessé vált. A hat szintből egyet, az 1/A szintet a Hajdúszoboszlói Gazdasági Szolgáltató Intézmény használ. A kollégisták 5 szinten, 45 lakoszobában vannak elhelyezve, így a kollégium tényleges férőhelyeinek száma 135. Továbbra is megoldásra vár a nemenkénti fizikális elkülönítés a foglalkozásokon kívüli időszakban, különösen az éjszakai órákra vonatkozóan.

Az épületben – külön bejáratral – szolgálati lakás található, mellyel Hajdúszoboszló Város Önkormányzata rendelkezik. Napjainkban a Hajdúszoboszló Polgári Olvasóköri használja az ingatlan egyesületi székhelyként.

A kollégium az ingatlan nyilvántartásban önálló helyrajzi számmal rendelkezik, annak ellenére, hogy fizikálisan egy udvaron található a szomszédos **Közgazdasági Technikummal**. Az iskola sportpályáját a tanórákon kívüli időszakban kollégistáink szívesen használják sportolásra.

A 2024/2025. tanévben a Közgazdasági Technikum épülete és udvara felújításra kerül. Ez a folyamat több formában is hatással lesz a kollégium életére:

- a kollégium tanulótermeit a két intézmény fenntartóinak megegyezése alapján délelőttönként tanórák tartására használják majd a technikum oktatói és diákjai
- a felújítási munkálatok miatt várhatóan csökkennek diákjaink sportolási lehetőségei (a technikum udvarán lévő focipálya használata bizonytalanná válik)
- a modernizált, a jövő igényeinek megfelelő intézmény reményeink szerint vonzó lesz olyan diákok számára is, akik tanulmányaik elvégzéséhez kollégiumot vesznek majd igénybe.

2.4.3. Helyiségek, berendezések

Az lakószobák 3 férőhelyesek. A szobákban két heverő és egy emeletes vaságy, asztal és három szék, faliújság, polc, olvasólámpa található. A komfortosítás keretében a lány szinteken megtörtént az emeletes ágyak elfűrészelése, ezáltal a tényleges 3 férőhely kialakítása.

Szintenként vizes blokkok, egy-egy kiskonyha hűtőszekrénnel és mikrohullámú sütővel, tágas és világos tanulóterem, egy-egy nevelőtanári szoba és jelenleg bútorraktárnak használt helyiség található. Utóbbi alkalmas lehetne szakköri vagy más csoportos foglalkozás megtartására, kistanuló funkciónak.

A földszinten ebédlő, klub-, kondi-, pingpong- és számítógépterem, kiskonyha, bútorraktár, 2 vendégszoba, titkársági, igazgatói, helyettesi iroda, valamint könyvtár és olvasóterem kap helyet.

Ezek a helyiségek biztosítják diákjaink számára a lakhatáshoz, az étkezéshez, a tanuláshoz, és a kollégiumi foglalkozások megtartásához, azaz a szakmai munkához szükséges alapfeltételeket.

A földszint további kiszolgáló helyiségeivel, így vendégszobákkal, raktárakkal, műhellyel, a korábbi orvosi szobával Hajdúszoboszló Város Önkormányzata rendelkezik. Az épületben működő főzőkonyha fenntartója és működtetője is a Hajdúszoboszlói Gazdasági Szolgáltató Intézmény.

2010-2012. között a szállásadásból, vendégétkeztetésből adódó bevételekből, alapítványi összegekből és önkormányzati pénzmaradványból felújításra kerültek a vizes blokkok, kifestették és új függönyökkel látták el a tanulótermeket, leburkolták az emeleti folyosókat, az ebédlőt, a klubtermet, az aulát, klímaberendezéssel látták el az irodákat. A tanulótermekben, a folyosókon és a konyhában új világítótestek kerültek elhelyezésre. A kollégium közös helyiségei a felújítást követően esztétikus képet mutatnak.

Az intézményben a lakószobák és a szakmai munkát szolgáló további helyiségek felújítása torzóban maradt. A tárgyi ellátottság (bútorzat, nevelést-oktatást segítő taneszközök, használati tárgyak) az elmúlt években pótlás, ráfordítás és felújítás nélkül folyamatosan amortizálódott. A bútorzat (lakószobai és tanulótermi egyaránt) egy része közel negyven éves, cserére szorulnak a plédok, a függönyök és a faliszőnyegek stb... A 2019/2020. tanév őszén összesen 60 db íróasztalt kaptunk pályázati úton a fenntartótól, így a 43 éves, nehezen mozgatható, régi asztalokat modernebbre tudtuk cserélni.

A Berettyóújfalvai Tankerületi Központ jóvoltából beszerzésre került 100 db ágyneműgarnitúra, illetve a lakószobák falipolcaihoz alapanyag, amelyből a karbantartó kolléga állította össze a polcokat. A polcok cseréje a 2022/2023-as tanév során minden lakószobában megtörtént.

2013-ban 20 db új heverő beszerzésére került sor a Hajdúszoboszlói Intézményműködtető Központ részéről. 2014-ben pedig 12 db újszerű állapotú heverőt kapott a kollégium a KLIK Debreceni Tankerületétől a Györffy Kollégium 2014. évi őszi teljes bútorzat cseréje nyomán. A 2023-2024. tanévben újabb használt, de a korábbinál jobb állapotú heverőket sikerült beszerezniük a Tankerület segítségével, jelentősen növelve ezzel kollégistáink komfortérzetét.

A kollégisták életének otthonosabbá tételét szolgálják azok a kis tárgyi eszközök (6 db vasaló, 9 db ruhaszárító, 5 db vízforraló, 5 db hajszárító), amelyek beszerzésére 6 éve került sor.

Lépéshátrányban vagyunk az infokommunikációs eszközök terén. Bár az intézmény számítógépparkja a TIOP-1.1.1.A-15/1-2015-0001 pályázatnak köszönhetően 12 db számítógéppel bővült és az EFOP-3.2.4-16-2016-00001 „Digitális kompetencia fejlesztése” projekt keretében minden pedagógus laptopot kapott. A 2019/2020. tanév elején a kollégium állványos digitális panelt kapott, melyet a klubban helyeztünk el. Az eszközt vetélkedőkhöz, ünnepekhez, továbbképzésekhez használjuk.

Az utóbbi évek fejlesztéseinek köszönhetően az internet-ellátottság jelentősen javult. Az irodafolyosón 1 Gbit/s sávzélességű internet-elérés van, emellett az emeleteken mind a tanulótermekben, mind a lakószobákban elérhető az Eduroam-hálózat. Megoldásra vár a telefonközpont működőképességének helyreállítása.

2018. szeptemberétől megoldódott az ápolónő egészségügyi és adminisztrációs tevékenységének végzésére alkalmas munkaterület kialakítása, ahol egy rosszullet vagy baleset során a mentőszolgálat megérkezéséig szakszerűen el tudja látni a beteget.

Az éjszakai ügyeletes tanárok számára a nemenkénti vizes blokk, a férfi nevelőtanárok számára a külön WC helyiség biztosítása jogszabályban is előírt kötelezettség.

A fentiekben felsorolt hiányosságok megszüntetésére a helyiségek infrastrukturálisan adottak. A kollégium épületének és berendezéseinek állagmegóváásáért, tisztaságának és esztétikumának megtartásáért mindenkinek komoly erőfeszítéseket kell tennie, a pedagógusoknak elsősorban a tanulók hatékonyabb környezeti és esztétikai nevelése jegyében.

3. A KOLLÉGIUMI NEVELÉS ALAPELVEI, ÉRTÉKEI, CÉLKITŰZÉSEI

Nevelési alapelveinket, pedagógiai tevékenységünk ellátásának elveit a stratégiai tervezés jegyében az alábbi szabályozóelemek beépítésével határoztuk meg:

- Ágazati szintű szabályozóelemek: 2011. évi CXC törvény a nemzeti köznevelésről és végrehajtási rendeletei
- Belső, intézményi szabályozóelemek: vezetői program, partneri igény és elégedettség mérések eredményei, a tantestület döntései a szakmai fejlesztés irányelveiről
- A 2024-2025. tanévben bevezetjük a Komplex Alapprogramot, mint foglalkozásszervezési és pedagógiai módszert
- A kollégium - céljai elérése érdekében - gyermekközpontú, személyiségközpontú környezetet alakít ki, és tanulóközpontú tevékenységrendszert működtet az alábbiak figyelembevételével.

3.1. A kollégium társadalmi, köznevelési feladatai

A törvényi szabályozás értelmében a kollégiumok társadalmi és köznevelési feladatai közé tartozik:

- a tudáshoz jutás esélyének, illetve a szabad iskolaválasztás lehetőségének biztosítása a kis településeken élő gyermekek számára;
- a társadalmi egyenlőtlenségek csökkentése;
- a közösségfejlesztés, a szocializáció és az integráció;
- a toleranciára, az összetartozásra, a hazaszeretetre nevelés.

A Kollégiumi Nevelés Országos Alapprogramjának bevezetése a szakmai elismerés kivívásának elősegítése érdekében történt. A foglalkozások során olyan többlettudással ruházzuk fel tanulóinkat, amely előnyt jelent számukra céljaik elérése során. Az Alapprogram szervesen kapcsolódik a NAT-hoz, ezzel is biztosítva az oktatási-nevelési rendszer egységét. Beépítésre kerülnek a kulcskompetenciák, diákjainkat képessé kell tennünk a társadalmi, gazdasági életben történő jártasságra, az önálló életvitelre, az autonóm, felelősségteljes gondolkodásra, a pozitív önértékelés kialakítására, magabiztosságra.

3.2. A fenntartó és a partnerek elvárásai

Az intézményben folyó munka minden körülmények között meg kell, hogy feleljen a fenntartó elvárásainak. Jogszerűen, törvényszerűen, költségorientáltan, a szakmai elvárásoknak megfelelően kell működnie.

A munkavégzésnek minőségelvűnek és partnerközpontúnak kell lennie. Az intézményben tudatos és tervezett munkának kell folynia. A kollégiumnak jól be kell illeszkednie a város oktatási struktúrájába.

Szoros és rendszeres kapcsolatot kell kialakítani és fenntartani a partnereinkkel.

Hagyományápolással, széles programkínálattal, nyílt napok szervezésével meg kell ismertetni, el kell fogadtatni a kollégiumban folyó munkát.

Fontos feladat a tanulói létszám megőrzése is, ami csak úgy lehetséges, ha a diákok és szüleik problémáival, igényeivel szemben nyitottak vagyunk, azok megoldásához tevélegesen is hozzájárulunk. Különösen fontos ez a hátrányos helyzetű tanulók esetében, ahol jól összehangolt, szakértő bevonásával végzett munkára van szükség.

A tanulói létszám növelése érdekében a számításba jövő települések általános iskoláinak végzős tanulóival és szüleikkel találkozókat kell szervezni, meg kell győzni őket arról, hogy a kollégium mennyi hozzáadott értékkel és előnnyel tudja a tanulókat hozzásegíteni ahhoz, hogy sikeres, önálló, testileg, lelkileg egészséges felnőttként éljék életüket.

A tizenéves korosztálynál a kortárs közösség nevelő hatása sok esetben felülmúlja a család nevelő hatását, így ezt mindenképpen figyelembe kell venni.

Diákjaink iskolai előmenetelét napi szinten figyelemmel kísérjük, ehhez jó viszonyra és folyamatos kapcsolattartásra van szükség az iskolai pedagógusokkal, elsősorban az osztályfőnökökkel.

Munkánk sikerességének visszaigazolása érdekében mérnünk kell partnereink elégedettségét, szükség szerint az új elvárásoknak és kihívásoknak megfelelően módosítani, javítani, fejleszteni kell munkánkat.

3.3. A kollégiumi nevelés főbb alapelvei:

- az alapvető emberi és szabadságjogok, a gyermekeket megillető jogok érvényesítése;
- demokratikus, humanista, keresztény, nemzeti és európai nevelési elvek alkalmazása;
- a tanulók és közösségeik iránti felelősség, bizalom, szeretet és tapintat kialakítása;
- szakmai és intellektuális igényesség, kulturált stílus a pedagógus tevékenységében;

- az alapvető erkölcsi normák betartása;
- az egyéni és életkori sajátosságok, valamint a sajátos nevelési igényű tanulók szükségleteinek figyelembevétele;
- az eltérő képességek és készségek figyelembevétele, az egyes tanulók differenciált fejlesztése
- építés a tanulók aktivitására, öntevékenységre, önszerveződő képességére;
- a szülőkkel és a kapcsolódó iskolákkal való konstruktív együttműködés;
- a nemzeti hagyományok megőrzése, nemzeti azonosságtudat fejlesztése;
- a nemzeti, etnikai kisebbségi azonosságtudat tiszteletben tartása.

3.4. A kollégiumi nevelés értékei:

A nevelés értékfejlesztő tevékenység. Az értékek taníthatók és tanulhatók. Vannak olyan alapértékek, amelyek minden kultúrában érvényesek: az élet, a szeretet, a hűség, a barátság, az igazság, a felelősség.

A kollégiumi nevelőmunka során fontos értéknek tartjuk a konstruktív életvezetés magatartási és tevékenységformáinak kialakítását, megszilárdítását.

A nevelés során az erkölcsi, értelmi, esztétikai és testi nevelés rendszerében kimunkálható közösségi és egyéni értékek közvetítésére vállalkozunk.

A demokratikus magatartás kialakítását erősítjük, melyben az egyén és a közösség normái összehangolódnak.

Nevelőmunkánk során kiemelt szerepet kap a nemzeti értékek és hagyományok ápolása.

Felelős gondolkodásra nevelünk, amelyben érték a különböző kultúrák iránti nyitottság, az emberi méltóság, mások megbecsülése, az emberiség problémái iránt érzett felelősség.

Alapértékeink

- az együttélés normáinak betartása,
- harmonikus személyiségfejlesztése,
- testi – lelki egészség fontosságának elfogadtatása,
- a tudás rangjának elismertetése,
- képességek szerinti fejlesztés,
- pozitív viszony kialakítása az esztétikum befogadására,
- a környezetért való felelősségérzet alakítása, fenntarthatóság megélése,
- partnerközpontúságra, nyitottságra, korszerűségre törekvés.

3.5. A kollégiumi nevelés céljai:

A kollégiumi nevelés célja a bentlakásos intézmény sajátos eszközeinek és módszereinek felhasználásával a tanulók szocializációjának, kiegyensúlyozott és egészséges fejlődésének, tanulásának, a sikeres életpályára való felkészítésének segítése, személyiségének fejlesztése, kibontakoztatása.

Célunk továbbá:

- a középfokú tanulmányok sikeres zárásához optimális támogató környezet kialakítása és működtetése,
- a felzárkóztatás és tehetséggondozás ideális feltételeinek megteremtése,
- a kulturált közösségi együttélés normarendszerének megismertetése, szabályainak betartatása,
- a közösségi tudat, az egymásért való felelősségvállalás erősítése a diákközösség tagjaiban,
- a környezettudatos szemlélet kialakítása, erősítése,
- az erkölcsi értékeket tisztelő és elfogadó, tájékozott, széleskörű ismeretekkel rendelkező, sikeres, a közösség számára értékes, társadalmi szerepeit ismerő és vállaló állampolgárok nevelése,
- az egészséges életmód legfontosabb szabályainak, a rendszeres testmozgás, a testi higiéne fontosságának, a lelki egészségvédelem jelentőségének megismerése,
- azon ismeretek és problémamegoldási technikák elsajátítása, melyek erősíthetik a káros szenvedélyek elutasítását.

3.6. A kollégiumi nevelés hatékonyságának növelése:

A nevelés csak abban az esetben éri el célját, ha kellő hatékonysággal történik. Sokszor tapasztaljuk, hogy valami miatt nem működnek a jól bevált sémák. Ennek hátterében az áll, hogy a nevelés egy igen összetett folyamat, éppen ezért hatékonyságát is sok tényező egyidejű megléte és kölcsönössége biztosítja.

A nevelés hatékonyságát befolyásoló tényezők:

- a pedagógus személyisége, szakképzettsége, elkötelezettsége, hivatástudata,
- a családi környezet,
- az öröklött értékek,
- a diákot körülvevő természeti és társadalmi környezet,

- egységes normákkal rendelkező csoport kialakítása,
- egységes nevelési elvek, értékrendszerek,
- az elvek következetes betartása,
- egységes tantestület,
- elkötelezett intézményvezetés,
- hatékony mérési-ellenőrzési-értékelési rendszer.

A nevelés hatékonysága független:

- a diákok nemétől,
- iskolai fokozatától.

A hatékonyság fejlesztésének további feladatai:

- a kollégiumban folyó nevelési tevékenység folyamatos ellenőrzése, értékelése,
- a hatékonyság méréséhez szükséges feltételrendszer kidolgozása,
- a hatékonyság mérésének rendszeres elvégzése,
- a tapasztalatok tükrében a nevelési célok, tevékenységek módosítása,
- a tantestület folyamatos képzése, a nevelést segítő szakember-hálózat kiépítése,
- egységes nevelőtestület, jó munkahelyi klíma kialakítása.

A nevelés hatékonyságát folyamatosan mérni és ellenőrizni kell, ennek alapja kell, hogy legyen a nevelőtestület által közösen meghatározott értékrendszer. A kor elvárásainak megfelelően, a hagyományos értékeket, kompetenciákat, úgymint: szeretet, tolerancia, empátia, figyelem, emlékezet, önállóság, önszervezés, önkiszolgálás, problémamegoldás, közösséghez való alkalmazkodás, ki kell egészíteni a modern értékekkel: kudarctűrő képesség, kommunikációs képesség, versenyhelyezethez való alkalmazkodás, vállalkozói kompetencia, stressztűrő képesség, kezdeményezőképeség, esztétikai-művészeti tudatosság, kompetencia alapú tudás, hogy csak a legfontosabbakat említsem. Napjainkban különösen nagy hangsúlyt kell helyezni a konfliktuskezelésre, melynek alapja a tanulók családi, szociális háttérének, szokásainak megismerése, a diák motiváltságának, céljainak, személyiségjegyeinek feltárása kell legyen.

Az egyén fejlesztésén túl, a közösség kialakításra és fejlesztésre is oda kell figyelni, ami csak abban az esetben működik, ha a tantestületben összehangolt, egymást segítő munka folyik.

Tanulmányi téren elsődleges feladat a tanuláshoz szükséges nyugodt légkör biztosítása, a fejlesztő, felzárkóztató, tehetséggondozó foglalkozások megszervezése.

A siker érdekében a pedagógusoknak alkalmazkodniuk kell az új elvárásokhoz, ezért az alkalmazott módszerek tárházát is bővíteni kell. Az oktatási rendszer átalakulása során megjelenő új elemekkel a pedagógusoknak naprakészen meg kell ismerkedniük. Olyan tudással kell ellátni pedagógusainkat, amivel biztosítva látjuk az állandó fejlődést, és egy olyan, minden területen jártas, naprakész tudású nevelőtestületet kell kialakítani, mely megfelel a kor elvárásainak.

Fentiek miatt a Szép Ernő Kollégium nevelőtestülete úgy döntött, hogy – fenntartónk, a Berettyóújfalui Tankerület egyetértésével és támogatásával – a 2024-2025. tanévtől bevezeti a Komplex Alapprogramot, mint a külső és belső elvárásoknak és céloknak megfelelő nevelési-oktatási koncepciót.

A Komplex Alapprogram kiemelt célja, hogy:

- A pedagógusok számára elméleti alapot biztosítson (pedagógus-továbbképzésekkel) a tanítási-tanulási stratégiájuk fejlesztéséhez, bővítse a tanulók differenciált fejlesztésére vonatkozó ismereteiket, és rendszerbe foglalva segítséget nyújtson az ismeretek alkalmazásához.
- Elősegítse, hogy a pedagógus a tanulószervezés során alkalmazza a Differenciált Fejlesztés Heterogén Tanulócsoportban (DFHT) tanítási-tanulási stratégiáját, ezen belül alkalmazza a státuszkezelésre kidolgozott eljárást, a Komplex Instrukciós Programot.
- Tematikus alprogramok eszközével támogassa a tanulók személyiségfejlődését és képességeik bővülését.
- Szakmai háttértámogatást biztosítson a programban résztvevőknek (intézményvezető, pedagógus).
- Kiadványokkal támogassa a program implementálását a köznevelési intézmények gyakorlatába.

4. A KOLLÉGIUMI NEVELÉS FELADATAI, TERÜLETEI

A kollégium feladata a keresztény és a nemzeti műveltség átadása, az egyetemes kultúra közvetítése, a szellemi-érzelmi fogékonyság és az erkölcsi érzék elmélyítése. Feladata továbbá a tanuláshoz és a munkához szükséges készségek, képességek, ismeretek, attitűdök együttes fejlesztése, az egyéni és csoportos teljesítmény ösztönzése, a közjóra való törekvés megalapozása, a nemzeti és társadalmi összetartozás megerősítése.

4.1. Énkép, önismeret, társas kultúra fejlesztése:

A kollégiumi nevelés segíti a mindenkori szociális környezetbe történő sikeres beilleszkedést. Fejleszti a szociális tájékozódás képességét, alkalmat és közeget teremt a közösségi értékrend és normarendszer fejlesztéséhez, segíti az egyensúly megteremtését a közösségi és az egyéni érdekek között.

A pedagógus feladata az önismeret fejlesztése annak érdekében, hogy a tanuló felismerje értékeit, belássa hiányosságait, s önmaga jöjjön rá a követendő célokra, az előtte álló feladatokra.

A kollégiumon belüli kapcsolat- és tevékenységrendszer szervezésével, ismeretek nyújtásával a nevelés elősegíti, hogy kialakuljanak az önismeret elméleti és tapasztalati alapjai.

A kollégium a nevelési folyamatban figyelmet fordít a társadalmilag elfogadott közösségi szokások és minták közvetítésére, a szociális készségek – empátia, tolerancia, kooperáció, konfliktuskezelés, kommunikációs és vitakultúra, szervezőkészség – fejlesztésére. Segíti a közösségi együttélés szabályainak elsajátítását, az egyén, a csoport, a társadalom kölcsönhatásainak megértését, különös figyelemmel a nemzeti, etnikai kisebbségi és vallási sajátosságokra. A társas kapcsolatok kialakításához szükséges értékek: kulturált magatartás, udvariasság, figyelmesség, mások szokásainak, tulajdonságainak tisztelete, tolerancia.

A művészeti és esztétikai nevelés is hozzájárul a személyiség formálásához, ugyanis a tanuló személyes élményei során találkozik az esztétikai értékekkel, képessé válik, hogy átélje a művészeti alkotások által közvetített érzelmeket, indulatokat, gondolatokat. A műalkotások megismerése által formálódik a tárgy- és környezetkultúrája, javul véleményalkotó képessége.

4.2. A tanulási és gondolkodási kultúra fejlesztése:

Az értelmi nevelés fontos, mivel segíti a diákok iskolai boldogulását.

A kollégiumba érkező tanulók sokféle iskolából, településről, családi környezetből érkeznek. Motivációjuk mértéke, tanulási módszereik és tanulásuk hatékonysága különböző. A tanulás legtöbb összetevője tanítható. A rendszeres tanulás, módszertani foglalkozások eredményeképpen a tanulók szert tesznek a tanulás szervezésében a fokozatos önállóságra, a sorrendiség felállításának képességére.

A tanulók képesek lesznek arra, hogy kialakítsák magukban annak tudatát, hogy a rendszeres és folyamatos készülés, a gyakorlás, a bevézés alapja az iskolai sikernek, ugyanakkor előkészít a továbbtanulásra, valamint a felnőtt életre.

Ha kialakul az önálló tanulás, a tanuló képessé válik az önművelésre, az önnevelésre, az élethosszig tartó tanulás gondolatának befogadására.

A diákok nagy része nem szeret olvasni, könyvtárba járni, ami nagyban nehezíti a tanulási folyamatot is. Ezért fontos az önművelés igényének kialakítása, szabad idejük hasznos eltöltésére való ösztönzés, a könyvtárhasználat.

Az ismeretszerzés, a megismerési és gondolkodási képességek fejlesztése érdekében a kollégium lehetőséget biztosít arra, hogy a tanulók megismerjék és elsajátítsák a helyes tanulási módszereket. Fejleszti a kreativitást, erősíti a tanulási motívumokat – az érdeklődés, a megismerés és a felfedezés vágyát. Törekszik a tanulási kudarcok okainak feltárására, azok kezelésére, a jó teljesítményhez szükséges pozitív önértékelés kialakítására. Segíti a mindennapi feladatokra történő felkészülést. Gondot fordít arra, hogy az ismeretek elsajátítása közben a tanulásra belső igény is ébredjen a tanulóknál, s így az mindennapi életük részévé váljon. Biztosra vehető, hogy a jelenlegi középiskolások generációja a hagyományos pedagógia eszközeivel nem, vagy alig vehető rá a tanulásra. Emiatt szükséges, hogy a kollégium vezetése és nevelőtestülete új lehetőségeket keressen ahhoz, hogy a diákokkal elfogadtassuk a tanulás szükséges voltát. Úgy véljük, hogy ezt leginkább az új munkaszervezési módszerekkel (pl. a frontális munka elhagyásával, helyette a páros, kiscsoportos munkaforma bevezetésével) érhetjük el. Ezzel a differenciált oktatás-nevelés is kézzelfoghatóbbá válik a diákok számára. E munkafarmák lehetővé teszik, hogy kollégistáink együtt, egymástól tanuljanak. Természetesen ehhez az kell, hogy pedagógusaink átértékeljék a korábban használt módszereket.

A nevelés során nagy hangsúlyt kell helyezni arra a gondolatra, hogy a tudás az egyik legnagyobb érték. Gyakran előfordul, hogy a diákok lenéznek az okos, önművelő tanulókat,

főként, ha nem ők a csoport meghatározó tagjai. Ezen a téren a pedagógus szerepe meghatározó!

Olyan légkört kell teremtenie, ahol a pozitív értékek példaértékűek!

4.3. Felzárkóztatás, a tehetségek kiválasztása és gondozása, pályaválasztás segítése:

A kollégium feladata a tanulók képességeinek felismerése, és kibontakoztatásuk segítése. A tanulásban elmaradt kollégistákat támogatnunk kell, és segíteni őket abban, hogy a választott iskolában eredményesen végezzék tanulmányaikat.

A kollégium létrehozta a tehetséges tanulók kiválasztására szolgáló rendszerét, segíti a tehetséges tanulókat képességeik továbbfejlesztésében, tudásuk bővítésében. A kollégium - az iskolákkal együttműködve - valamennyi tanulója számára lehetővé teszi az egyes szakmák, hivatások megismerését, segíti a pályaválasztást, illetve a választott életpályára való felkészülést.

4.4. Érzelmi, kulturális nevelés:

Az érzelmi nevelés alapvető célja, hogy az egyén sikeres, elfogadott tagja legyen egy közösségnek, megtalálja helyét, szerepét, feladatait, megtapasztalja a közösség nyújtotta jogokat, kötelességeket, döntése súlyát, következményét, elsajátítsa a társadalmi érintkezés alapvető szabályait. Megtanulja elfogadni, tolerálni a más fajtájú, más nemzetiségű, más beállítottságú embereket, képes legyen minden helyzetben kulturáltan viselkedni, konfliktushelyzeteit sikeresen megoldani, asszertívnak lenni. Ennek alapja a megfelelő énkép és önismeret kialakítása, ami már korábban említésre került.

Az érzelmi nevelés azért fontos terület, mert a tanuló az itt szerzett ismereteket és tapasztalatokat a további életének minden helyzetében alkalmazni tudja.

A kollégium változatos, sokrétű kulturális tevékenységével hozzájárul a magyar, az európai és az egyetemes kultúra értékeinek megismeréséhez, elsajátításához és értékeléséhez. A világról kialakított képben a gyakorlati élet terén is kiemelt helyet kap az Európához való kötődés, az európai kultúrkör. A kollégiumi nevelés elősegíti a tanulóknál az európai uniós polgár identitásának kialakulását, bemutatja az Európai Unió tagság révén megnövekedett lehetőségeket és kihívásokat. Kollégistáink érzelmi és kulturális nevelésében nagy szerepet

szánunk a Komplex Alapprogram alprogramjai közül a Művészet-alapú és az Életgyakorlat-alapú alprogramoknak.

4.5. Egészséges életmód, testi, szexuális nevelés:

A testi nevelés célja a testi fejlődés elősegítésére irányuló pedagógiai tevékenység összessége. Ez magába foglalja a testre, testápolásra vonatkozó ismereteket, szokásokat, a testönfejlesztést. A kollégiumi nevelés hozzákapcsolja az öltözködés, higiénia, kozmetika témakörét is. Azt gondolnánk, hogy a középiskolások esetében nincs szükség már ilyen jellegű előadásokra, beszélgetésekre, de a tapasztalat nem ezt mutatja. Az ilyen jellegű beszélgetések különösen nagy pedagógiai tapintatot igényelnek, mivel egy-egy rosszul megválasztott szó a diák lelkében mély nyomokat hagyhat.

A testi nevelés legfontosabb célja a test fizikai állóképességének növelése lenne, mivel a fizikailag erős ember könnyebben viseli az értelmi, szellemi terhelést is. Ezzel szemben a középiskolás korosztály jelentős része fel van mentve testnevelésből, s ebből következik, hogy elveszíti a mozgás örömét, nem tudja kiadni magából a felgyülemlett feszültségeket, és nem vesz részt azokban a csapatjátékokban, melyek a közösségi tudatot fejlesztik.

A testi egészség ebben az életkorban még adottság, megőrzését nem érzik sürgető feladatnak, s a diákok egy része a kényelmes életmód híve. Tapasztalatunk az, hogy diákjaink már általános iskolás korukban sem mozognak eleget. Sajnos elmondható, hogy ebben szűkebb-tágabb környezetük is hibás, mivel szüleik, rokonaik, kortársaik, ismerőseik sem sportolnak, így nincs pozitív példa, amit követhetnének. A nevelés fő kihívása ezen gondolkodásmód megváltoztatása, amelyet nem lehet egyik napról a másikra végrehajtani. Fokozatosan kell őket bevonni a közösség sportéletébe, megismertetni velük az egészséges életmódot, a testmozgás hiányának egészségügyi következményeit, megéreztetni, hogy mennyivel könnyebb a szellemi tevékenység testmozgás után. Ha ez a folyamat sikeresen zajlik, lassan életvitelük szerves részét képezi a mozgás. Ebben segítségünkre lehet a Komplex Alapprogram Testmozgás-alapú Alprogramja is.

A káros szenvedélyek elleni küzdelem korunk egyre nagyobb problémája. A kábítószer már jelen van mindennapjainkban, a dohányzás, az alkoholfogyasztás egyre nagyobb gond. Diákjaink egyre nagyobb hányada érkezik úgy a középiskolás korba, hogy rendszeresen dohányzik és/vagy fogyaszt alkoholt. Ehhez a problémakörhöz sorolhatjuk az általános iskolás korban elkezdett kávé- és energital-fogyasztást is. Sajnos diákjaink közvetlen környezete sok

esetben negatív példával jár elől ezen a területen is. E kérdésekben meghatározó a tanárok személyes példamutatása, a szakemberek bevonása, a diákok meggyőzése észérvekkel, személyes találkozó szervezése azokkal, akik már megtapasztalták a káros szenvedélyek negatív oldalát is.

A szexuális nevelés kérdése még ma is tabuként kezelt kérdés, mely kimerül a fiatalok felvilágosításával. Így számos kérdés gyülemlik fel bennük, melyet szüleiktől nem minden esetben mernek megkérdezni, a kortársak pedig sokszor félretájékoztatják őket. Ebben a kényes kérdésben a nevelés egyetlen járható útja a beszélgetés, a közvetlen tanár-diák kapcsolat, ahol a diákok mindenféle gátlás nélkül bátran kérdezhetnek, tanácsot kérhetnek, elmondhatják gondjaikat.

4.6. Környezeti nevelés:

A környezeti nevelés célja, hogy felkészítsen a fenntartható, környezettel harmonikus életvezetésre. A nevelés során meg kell mutatni a természet és az emberi környezet értékeit. Képesé kell tenni a diákokat a környezeti problémák felismerésére, s ha lehetőség van rá, megoldására. Ösztönözni kell a tanulókat a környezet védelmére. Világossá kell tenni számukra, hogy a környezettel való kapcsolatuk jelentősen befolyásolja közérzetüket, életük kilátásait, minőségét. Lényeges változás csakis szemléletformálással érhető el, s ehhez a nevelés terén kell az első lépéseket megtenni. A környezeti nevelés akkor eredményes, ha az egész személyiséget áthatja.

A kollégium környezettudatos magatartásra neveli a tanulókat, hogy érzékennyé váljanak környezetük állapota iránt, és hogy értsék a fenntarthatóság fogalmát, továbbá, hogy életvitelükbe beépüljön a környezetkímélő magatartás egyéni és közösségi szinten egyaránt. Ez nem képzelhető el pedagógusi motiváció, példamutatás, értékrend és célkitűzések nélkül. Ennek keretében kapcsolódunk be a Fenntarthatósági Témahét programjaiba hagyományosan, emellett más, hasonló témájú rendezvénynek is helyt adunk a kollégiumban (pl. a Világ Legnagyobb Tanórája, Állatvédelmi Témahét, Európai Hulladékcsökkentési Hét stb.). Úgy gondoljuk, hogy az Életgyakorlat-alapú Alprogram szerint szervezett foglalkozásaink segítenek majd, hogy diákjaink magukévá tegyék a fenntarthatóság, mint életvezetési szemlélet elvét.

4.7. Állampolgárságra, demokráciára nevelés:

Ez a terület az oktatási rendszerben kiemelkedően fontos, mivel a tanuló a határainkon belül élő nemzetiségi és etnikai kisebbséghez tartozó tanulóval él, dolgozik együtt.

A nevelésnek ezen a téren két vetülete van:

- A kisebbséghez tartozó diák tartsa meg azokat az értékeket, amelyekkel a szülői ház rendelkezik, de az új környezet értékei is épüljenek be személyiségébe.
- A többségi nemzethez tartozó diák tudja elfogadni a más kultúrkörből érkező társát, ismerje meg annak a nemzetnek, nemzetiségnek a szokásait, értékeit.

Erre épülhet a nemzeti nevelés, amely téren fontos feladat az ismeretek rendszerezése, egymásra építése és kiszélesítése. A diákokban ki kell alakítani büszkeségüket magyarságuk miatt, melyet szavakkal meg is tudnak fogalmazni, lelkükben érzik ennek a kötődésnek a jelentőségét.

Ezekre az ismeretekre épülhet az európaiság, a világkép értékeinek tanulmányozása, elfogadása.

A világkép értékei:

- hazával, nemzettel kapcsolatos értékek, szülőföld szeretete, nemzeti kultúra ápolása, megbecsülése, más nemzetek kultúrájának tiszteletben tartása,
- társadalommal kapcsolatos értékek: alkotmányosság, törvényesség, állampolgári jogok tisztelete, demokrácia, etnikai, faji, vallási különbségek elfogadása, tolerancia
- világra vonatkozó értékek: egyetemes emberi jogok tiszteletben tartása, különböző népek és nemzetek egyenjogúsága, az európai kulturális örökség tisztelete.

A nevelés során a diákokkal meg kell ezeket tanítani, és motiválni őket arra, hogy e jogaikért mindig kiálljanak, megtanulják a demokratikus rendszer alapelveit: az érdekérvényesítést, az emberi jogok tiszteletben tartását. Az intézményben működő diáktanács jó lehetőséget biztosít a demokratikus jogok gyakorlására. A magyarságra, európaiságra nevelés azért különösen hangsúlyos területe nevelésünknek, mivel a mai diákok az Európai Unió polgáraiként fognak élni, ahol kiemelkedő jelentőségű magyarságuk értékeinek megőrzése és az európai értékrend elfogadása.

4.8. A közösségi értékrend fejlesztése

A kollégium - mint közösségi élettér - a nevelési folyamat során hangsúlyt helyez a pozitív közösségi szokások és minták közvetítésére, a szociális készségek (empátia, tolerancia, kooperáció, konfliktuskezelés, kommunikációs és vitakultúra, szervezőkészség stb.) fejlesztésére. A Komplex Alapprogram munkaszervezési módszerei (páros és kiscsoportos munka, vita, beszélgetés, érvelés) segítenek e képességek fejlesztésében.

Segíti a közösségi együttélés szabályainak elsajátítását, az egyén, a csoport, a társadalom kölcsönhatásainak megértését, különös figyelemmel a nemzeti, etnikai kisebbségi és vallási sajátosságokra.

A kollégiumnak feladata a családi életre (a családtagi szerepekre, a párkapcsolatok kulturált kialakítására, a takarékos és ésszerű gazdálkodásra stb.) nevelés is.

4.9. Közösségi szolgálat teljesítése a kollégiumban:

A Szép Ernő Kollégium 2015. júniusától hivatalos fogadóhelyként működik a közösségi szolgálat teljesítéséhez. Elsősorban kollégistáink számára szeretnénk volna biztosítani a lehetőséget, hogy a kollégiumban, a kollégiumért, a közösségért is teljesíthessék az 50 óra közösségi szolgálatot, ami az érettségire bocsátás egyik feltétele.

A 2020/2021. tanévtől Szilágyi Tiborné kolléganő feladata a közösségi szolgálattal kapcsolatos tevékenység.

5. A TANULÓK ÉLETRENDJE, TANULÁSA, SZABADIDEJE SZERVEZÉSÉNEK PEDAGÓGIAI ELVEI

5.1. Pedagógiai alapelvek

5.1.1. A tanulók életrendjének alapelvei:

- A tanulók napi életének kereteit a kollégium úgy szervezi, hogy az a jogszabályi keretek között a tanulók egyéni és életkori sajátosságaihoz igazodjon.
- A tanulók életrendjét úgy kell kialakítani, hogy az igazodjék a kapcsolódó iskolák működéséhez, a tanulók a reggeli első tanóra kezdetére időben odaérjenek, és este nyugodtan pihenhessenek, szükség esetén este is tanulhassanak, szabad idejüket szándékaik és a kollégiumi nevelés céljaival egybeváogóan tölthessék el.
- A diákok életrendjét a Házirend szabályozza, melynek betartása a tanártól következetességet, a tanulótól önfegyelmet igényel.
- Kiemelt figyelmet fordítunk a kötelező és a választható foglalkozások ütemezésére, szervezésére, a tervszerűsége és a rendszerszemléletre.
- Segítjük a tanulókat az egészséges életmód, életritmus kialakításában az iskolai életrend figyelembevételével.
- Hangsúlyt fektetünk az egyéni és közösségi életrend összehangolására.

5.1.2. Tanítás-tanulás alapelvei:

- Mindenki számára biztosítottak legyenek a megfelelő tanulási körülmények és eszközök.
- Lehetőség szerint biztosított legyen a szükséges tanári segítség.
- A tanulókat támogatjuk a hátrányaik ledolgozásában.
- Támogatjuk a változatos tanítási-tanulási formákat (páros és kiscsoportos tanulás, drámapedagógia stb.).

5.1.3. A szabadidő szervezésének elvei:

- Fontosnak tartjuk a szabadidő kulturált eltöltését.
- A szabadidős programok többféle igényt kell, hogy kielégítsenek.
- A szabadidő hasznos eltöltésének megszervezésekor egyaránt figyelembe kell venni az életkori sajátosságokat és a nemek igényei miatti eltéréseket.

- Törekszünk a megfelelő feltételek megteremtésére (szabadidős programok anyagi feltételeinek biztosítása).
- Támogatjuk a mozgással, sporttal, az egészséges életmóddal összefüggő tevékenységeket.

A kollégium - igazodva a köznevelési törvény rendelkezéseire - a nevelési folyamat során a tanulói tevékenységeket - annak céljától, jellegétől függően - csoportos és egyéni foglalkozások keretében szervezi. Külön figyelmet fordít a nemzeti és etnikai sajátosságokra, és a sajátos nevelési igényű tanulók egyéni szükségleteire.

5.2. A kollégium által kötelezően biztosítandó foglalkozások

Felkészítő, fejlesztő foglalkozások, amelyek megszervezése során a kollégium kitüntetett figyelmet fordít a pozitív tanulási attitűd kialakítására és megerősítésére, a kreativitás fejlesztésére, e téren is feltárja és figyelembe veszi a tanulók személyiségének egyéni sajátosságait.

Tehetség kibontakoztatást, felzárkóztatást segítő foglalkozások, a differenciált képességfejlesztés - a valamilyen okból lemaradt tanulók felzárkóztatása, valamint a kiemelkedő képességű tanulók gyorsabb haladásának biztosítása – szervezetten, az iskolákkal együttműködve történik. A Komplex Alapprogram bevezetésével megteremtjük a tanulók képességeinek megfelelően differenciált nevelési-oktatási tevékenység szakmai alapjait.

5.2.1. Tanulást segítő foglalkozások

5.2.1.1. Iskolai felkészítést biztosító felkészítő foglalkozások (szilencium)

A napi felkészülés szervezése, kikérdezés, ellenőrzés, segítségnyújtás, rendszeres iskolai felkészülést biztosító egyéni és csoportos foglalkozás.

A foglalkozás célja a tanítási órákra történő felkészülés. A felkészítő foglalkozások látogatása alól felmentés adható a Házirend szabályainak megfelelően. A felkészülés nyugalmát és szakmai háttérét a nevelőtanárok biztosítják. A tanulók felkészültségét a nevelőtanárok napi szinten ellenőrzik. Diákjaink képességeit, motivációját és céljait a nevelőtanároknak kell felmérniük, és ennek alapján differenciálni a tanulás módszereit és mennyiségét illetően.

5.2.1.2. Egyéb, tanulást segítő foglalkozások

- **Korrepetálás** - hiányosságok pótlása, előzetes felmérésen alapuló, differenciált képességfejlesztő foglalkozás a hátrányokkal küzdő tanulók felzárkóztatása céljából. A

9. évfolyamos tanulók esetében a tudásszint felmérések alapján matematika, kommunikáció-magyar nyelv és irodalom, angol nyelv tantárgyakból felzárkóztató foglalkozások szervezése.
- **Tehetséggondozás** - a kiemelkedő képességű tanulók egyéni vagy kiscsoportos programja, az ismeretek bővítése, nyelvvizsgára való felkészítés vagy a pályaválasztás segítése érdekében szervezett foglalkozás. Ide sorolhatjuk még a jobb képességű tanulók versenyeztetését különböző egyéni vagy csoportos versenyeken (pl. katasztrófa-védelmi verseny, „Olvasni jó!” vetélkedő, illetve egyéb levelező versenyek).

A 2015-2016. tanévben kiemelt feladatként jelent meg a Debreceni Deák Ferenc Tehetségfejlesztő Középiskolai Szakkollégium Tehetségsegítés és tehetséggondozás módszertani modelljének adaptálása.

Az adaptáció azt jelenti, hogy a Szép Ernő Kollégium saját arculatára szabottan azokat a jó gyakorlatokat adaptáljuk, amelyekre lehetőség van az anyagi, a személyi, a tárgyi feltételek és a tanulói összetétel figyelembevételével.

- **Érettségi vizsgára, szakmunkásvizsgára való felkészülés segítése** egyénileg és kiscsoportban szervezett foglalkozás keretében matematika, magyar nyelv és irodalom, valamint angol nyelv tantárgyakból.

5.3. Egyéni és közösségi fejlesztést megvalósító foglalkozások

5.3.1. Tematikus foglalkozás

A tematikus csoportfoglalkozások szervezése és tartalmának meghatározása az Alapprogram a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról szóló 5/2020. (I.31.) Korm. rendelet alapján történik a Szép Ernő Kollégiumban.

A Kollégiumi Nevelés Országos Alapprogramja előírja, hogy a kollégium diákjainak meghatározott tematika szerinti foglalkozásokon kell részt venniük.

A foglalkozások évfolyamonként, a törvény által előírt óraszámban zajlanak minden év október elsejétől meghatározott időpontban.

A foglalkozásokon kötelező a részvétel, alóla felmentés nem adható, a hiányzást igazolni kell.

A foglalkozások célja olyan tudás átadása és megszerzése, mely előnyhöz juttatja a kollégista tanulókat a továbbtanulásnál, a munkaerőpiacon való elhelyezkedés, illetve az életben való

könnyebb eligazodás során. A tematikus foglalkozások kitűnő lehetőséget nyújtanak a Komplex Alapprogram különböző alprogramjainak alkalmazására, akár komplex foglalkozások keretében, több pedagógus együttes munkájával.

5.3.2. Csoportfoglalkozás

A kollégistáknak heti egy alkalommal csoportfoglalkozáson kell részt venniük. A foglalkozás idejét az éves munkaterv szabályozza. A foglalkozásokon a részvétel kötelező. A foglalkozás megszervezése, előkészítése a nevelőtanár feladata. A foglalkozások célja a csapatépítés, a közösségi szellem kialakítása, a közös normarendszer megfogalmazása. E foglalkozások keretében beszélnek meg a csoport életével kapcsolatos tevékenységeket, eseményeket, illetve megemlékeznek a különböző emlénapokról (Az aradi vértanúk emlénapja; A kommunista és egyéb diktatúrák áldozatainak emlénapja; A holokauszt áldozatainak emlénapja; A Nemzeti Összetartozás Napja).

5.3.3. Szakkör

A Kollégiumi Nevelés Országos Alapprogramja értelmében tanulóinknak szabadon választható, kötelező szakköri foglalkozáson kell részt venniük heti rendszerességgel. Szeptemberben a nevelőtestület összeállítja a szakköri kínálatot, melyre a tanulók érdeklődésüknek megfelelően jelentkeznek. Az igényfelmérések alapján a szakkörök a törvényi előírásoknak megfelelően, az anyagi és tárgyi feltételek figyelembevételével indulnak.

A 2024/2025-es tanévre meghirdetendő szakkörök:

- Moderntánc foglalkozás
- „Bevezetés a cirill betűk világába” szakkör
- Sportkör fiúknak
- „Törd a fejed!” kör
- Rendezvény szervező szakkör
- Szelektív hulladékgyűjtők köre
- Fotószakkör
- Torna lányoknak

A szakkörök, sportkörök október 1-jétől május 31-ig működnek éves tematika alapján. Ezek a foglalkozások ideális színterei a Komplex Alapprogram módszereinek alkalmazására, egyben lehetőséget nyújtanak a „játszva tanulás” örömeinek megtapasztalására is.

5.3.4. Egyéb szabadidős foglalkozások

A szabadidős foglalkozásokon meghatározó szerepet kap az egészséges és kulturált életmódra nevelés, az önkiszolgáló képességek fejlesztése, a diákspport, a természeti környezet megóvása, ápolása. A foglalkozások során hangsúlyt kap a kulturális nevelés, a kollégium által szervezett kirándulások során a tanulók megismerik történelmi, kulturális és természeti értékeinket, a különböző rendezvények erősítik a kollégiumi közösséget.

A szabadidő hasznos eltöltésére nevelés alapfeladatnak számít. A tanulók szabadidős programját a nevelőtestület szervezi.

A programok sokszínűek:

- Múzeumlátogatás, részvétel múzeumpedagógiai foglalkozáson;
- Kiállítások látogatása: erre helyben vagy Debrecenbe történő beutazással több lehetőség is adódik;
- Versenyek, előadások, vetélkedők szervezése;
- Egészséges életmódra nevelő előadások: drogprevenció, szexuális felvilágosító előadás, pszichológiai előadás és foglalkozások;
- Tanulmányi kirándulások szervezése;
- Sportrendezvények: házibajnokságok, kerékpáros kirándulás szervezése, a mindennapi sportolás biztosítása: kondicionálóterem használata, a kollégiumi kerékpárok igénybevételének lehetősége;
- Kollégiumi hagyományok ápolása –hagyományosan megrendezésre kerülő programok szervezése, évfordulók méltó megünneplése;
- Támogatjuk a diákcsoportok önszervező tevékenységét, melyek a szabadidő hasznos eltöltését tűzik ki célul;

Tanév eleji igényfelmérés alapján további foglalkozások szervezésére is van lehetőség.

5.3.5. Egyéni törődést biztosító foglalkozás

A személyes törődést biztosító foglalkozásokon a tanulók feltárhatják egyéni problémáikat, s ezek megoldásában számíthatnak a pedagógus tanácsaira, segítségére, diszkréciójára.

A pedagógus e foglalkozások során megismeri diákja személyiségét, családi hátterét, kijelöli a fejlesztési területeket. A Komplex Alapprogram bevezetése lehetővé teszi, hogy a szociális-emocionális képességfejlesztés a „Te órád” keretei között is megvalósuljon.

5.3.6. A kollégiumi élet szervezésével összefüggő foglalkozások

A kollégisták részt vesznek saját környezetük rendben tartásában, az ügyeleti munkában, a lakószobák és az udvar rendjének kialakításában. Az önkiszolgáló tevékenység pedagógiai haszna abban rejlik, hogy erősíti a kollégisták felelősségérzetét, a feladattal történő megbízás következtében betekintést nyújt a kollégium szervezési folyamataiba, a tanulók kapcsolata szorosabbá válik a megbízást adó tanárokkal.

A tanév indítása előtt a fenntartóval egyeztetett létszámmal indítható csoport.

6. AZ EGÉSZSÉGNEVELÉSI ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSI ELVEK

6.1. Egészségnevelési elvek

Az egészségnevelés célja, hogy elősegítse a tanulók egészségfejlesztési attitűdjének, magatartásának, életvitelének kialakulását. Tevékenységünk kiemelt területei:

- A tanulók reális énképének kialakítása.
- Balesetek, káros szenvedélyek (dohányzás, alkohol, drog, játék- és internetszervedély) megelőzése.
- Egészséges életmód kialakítása, az önpusztító életmód (a káros szenvedélyek) elutasítása.
- A testi- lelki egészség, személyes higiénia kialakítása.
- Egészségfejlesztő környezet kialakítása, egészségfejlesztő közösségi tevékenység.

Alapelvünk, hogy kollégiumunk mindennapjaiba beépüljön az egészséges életmódra nevelés, a pedagógusok és tanulók egészségismeretének bővítése, a fizikai és pszichoszociális környezet egészségtámogató jellegének erősítése.

Alapelvünk, hogy az ember magatartását, életmódját szocializációja, társas környezete nagyban befolyásolja. Megfelelő önismerettel rendelkezve fejlődik erkölcsi tudata, ítélőképessége.

A harmonikus kapcsolatok kialakításához kellő empátiával, megfelelő készségekkel, ismeretekkel rendelkező egyén válhat képessé az önálló életkezdesre, mentes lehet a káros szenvedélyektől. A Szép Ernő Kollégium nevelőtestülete úgy gondolja, hogy a Komplex Alapprogram Életgyakorlat-alapú Alprogramja keretében szervezett programjainkkal és foglalkozásainkkal jó irányba terelhetjük diákjaink egészséggel kapcsolatos gondolkodásmódját.

6.2. Környezeti nevelési elvek

A környezeti nevelés során a tanulók felkészülnek környezetük megismerésére, tapasztalataik feldolgozására, valamint az élő és élettelen természet érdekeit is figyelembe vevő cselekvésre.

Célunk olyan környezeti nevelés, amely

- kialakítja a diákokban a természet iránti tiszteletet, az igényt arra, hogy kulturált környezetben éljenek,

- készíti a diákokat a környezetükben történő jelenségek megfigyelésére, magyarázatára, a problémák esetleges megoldására,
- érzékenyvé teszi a diákokat a szűkebb környezetükön túl történő dolgokra, történésekre is (Magyarország, a világ globális problémáira – népesedés, a környezeti és természeti katasztrófák stb.).

Célok a 14-20 éves korosztály esetében

- fenntarthatóságra nevelés (élethosszig tartó), az ökológiai szemléletmód segítségével,
- tolerancia és segítő életmód, az állampolgári – egyéb közösségi – felelősség felébresztése,
- a környezettudatos magatartás és életvitel segítése, kialakítása,
- az egészség és a környezet összefüggéseinek vizsgálata.

Helyi célok, értékek

- természeti, épített, szociális környezetünk ismerete, óvása, fejlesztése,
- helyi értékek és problémák feltérképezése, majd célok megfogalmazása (pl. öreg fák megóvása, faültetés, madárvédelem, szelektív hulladékgyűjtés, takarékoság az energiával és az ivóvízzel stb.),
- lakóhely megismerése (értékek, gondok, a megoldás módjai),
- hagyományok védelme: család – iskola – település – nemzet szinteken,
- egészséges életvitel iránti igény alakítása.

7. A TELJES KÖRŰ EGÉSZSÉGNEVELÉSSSEL ÖSSZEFÜGGŐ FELADATOK

A kollégium nevelési programja határozza meg a teljes körű (komplex) egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokat, azaz a helyi egészségfejlesztési programot. Az egészségfejlesztés az a folyamat, amely képessé teszi az embereket, hogy növeljék ellenőrzésüket az egészségük felett, és javítsák azt. Ennek eredményeképpen a pedagógusok a nevelési-oktatási intézményben végzett tevékenységet, a helyi pedagógiai programot és szervezeti működést, a gyermek, a tanuló (és a szülő) részvételét a nevelési-oktatási intézmény életében úgy befolyásolják, hogy az a tanuló egészségi állapotának kedvező irányú változását idézze elő.

A teljes körű (komplex) egészségfejlesztés célja, hogy a nevelési-oktatási intézményben eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési-oktatási intézmény mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

Az egészségfejlesztés végső célja, hogy növelje a várható egészséges élettartamot és csökkentse az országok és a csoportok közti ebbéli különbségeket.

Egészséggel kapcsolatos magatartás: bármilyen magatartás vagy tevékenység, amely a mindennapi élet része, de hatással lehet az egyén egészségi állapotára. Az egészséggel kapcsolatos magatartásnak pozitív vagy negatív hatása is lehet az egyén egészségére. Az egészségfejlesztési tevékenységeink során azon viselkedési formákat érdemes támogatni, amelyeknek pozitív hatása van az egészségre, és azon viselkedési formákat, amelyek veszélyeztetik az egyén egészségét, érdemes elkerülni vagy csökkenteni. A motiválás, a képességek és az önbizalom fejlesztése az egészség fejlesztése érdekében hatnak.

A teljes körű egészségfejlesztési program az egészség mindegyik fő kockázati tényezőjének hatékony befolyásolását tartalmazza (táplálkozás, testmozgás, lelki egészség, egészséggel kapcsolatos vagy más szóval egészségfejlesztési ismeretek), az adott szintérre értelmezhető résztvevők teljes körű bevonásával. A teljes körű egészségfejlesztés figyelembe veszi a gyermekek, tanulók biológiai, társadalmi, életkori sajátosságait, beilleszthető a nevelési-oktatási intézményben megvalósuló átfogó prevenciós programokba.

Kiemelt figyelmet kell fordítani – a tanulók egészséghez, biztonságához való jogai alapján – a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, mint:

- az egészséges táplálkozás
- a testmozgás, sport

- a testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése
- a bántalmazás, a kollégiumi erőszak megelőzése
- a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás
- a személyi higiéné.

A kollégium közreműködik a gyermekek, tanulók veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében, ennek során tevékenyen együttműködik a gyermekjóléti szolgálattal, valamint a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal. A kollégium pedagógusai a törvényi előírásoknak megfelelően¹ járnak el a gyermekek veszélyeztetettségének megítélésében, és a szükséges teendők végrehajtásában.

A nevelési-oktatási intézményben, illetve azokon kívül a tanulók részére szervezett rendezvényeken a népegészségügyi termékadóról szóló 2011. évi CIII. törvény hatálya alá tartozó, továbbá alkohol- és dohánytermék nem árusítható.

A kollégium SZMSZ-ében kell meghatározni azokat a védő, óvó előírásokat, amelyeket a gyermekeknek, tanulóknak a kollégiumban való tartózkodás során meg kell tartaniuk.

7.1. Egészségnevelési program

Az egészség a szervezet belső összhangjának, valamint fizikai és társadalmi környezetével alkotott egységének az egyensúlyi állapota. Ezt az egyensúlyt a kollégiumban élő fiatalok formálásával, a helyes életmód kialakításával próbáljuk elérni. Megismertetjük velük az egészséges táplálkozást, küzdünk a káros szenvedélyek kialakulása ellen, támogatjuk a mozgást, a sportot, és foglalkozunk a családi életre neveléssel. A fiatal lelki egyensúlyának fenntartását önismeretének fejlesztésével erősítjük, támogatjuk.

Az egészségnevelés célja, hogy elősegítse az egészség megtartását, a betegségek megelőzését. A kollégiumi egészségnevelés célja, hogy példával, ráutaló magatartással, közös ténykedéssel megtanítsa a fiatalokat, hogyan kell az egészség értékét megszerezniük, megőrizniük, védeniük és fejleszteniük.

Az egészségnevelési program segítségével a tanulók:

¹ Lásd: 1997. évi XXXI. trv. (Gyvt.); 2011. évi CXC. trv. (Nkt.); 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet

- megtanulhatják, miként állítsanak fel kötelező értékrendszert az egészség iránti elkötelezettségnek,
- ismerjék meg az egészséges életmód szabályait,
- legyenek tisztában az egészséges táplálkozás fontosságával,
- tartsák szem előtt a testi higiéniát, a rendszeres mozgás egészséget befolyásoló hatását,
- legyenek képesek a problémákat, konfliktusokat megfelelően kezelni,
- ismerjék meg a drog, az alkohol és a dohányzás egészségkárosító hatását,
- érzék el személyiségük fejlettségének lehetséges felső határát.

Egyre nagyobb felelősség hárul a pedagógusokra a fiatalok egészségtudatos magatartásának kialakításában, ugyanis sok diákunk (különösen a hátrányos helyzetű tanulók) olyan szociális környezetből érkezik, ahol már 10-12 éves korban megjelenik a dohányzás, és 13-14 évesen sokuknál rendszeres az alkoholfogyasztás. Emellett gyakori a nem megfelelő táplálkozás (egészségtelen ételek, rendszertelenség) és az ebből következő egészségi problémák is. Az egészségfejlesztés az a folyamat, amely képessé teszi az embereket saját egészségük egyre nagyobb mértékű irányítására és javítására. Az egészséges, harmonikus életvitelt megalapozó szokások a tanuló cselekvő, tevékeny részvételével alakíthatók ki. A kollégiumi környezet, mint élettér fontos szerepet játszik az egészséges testi, lelki, szociális fejlődés biztosításában. Ebben a pedagógusok életvitelének, személyes példamutatásának is jelentős szerepe van.

7.1.1. Az egészségnevelési program területei, céljai

Kiemelt figyelmet kapnak az alábbi területek:

- a dohányzás visszaszorítása,
- az alkohol- és drogprevenció,
- az egészséges táplálkozási szokások elterjesztése,
- az élelmiszerbiztonság fejlesztése,
- aktív napi testmozgás kialakítása,
- az egészséges fizikai környezet kialakítása.

A kollégium egészségnevelési – általános – céljai a következők:

- testi, pszichikai, szellemi szempontból egészséges fiatalok nevelése,
- az egészséges életmód, a harmonikus, erkölcsös és konstruktív életvitel rendjének kiépítése úgy, hogy ezek számukra alapértékké váljanak. Az ehhez szükséges ismeretek, készségek, attitűdök elsajátításának kialakítása,

- primer prevenció keretében az egészségvesztés megakadályozása,
- megismertetni a tanulókkal az egészségre kedvező és káros tényezőket, betegségmegelőzési módokat, eljárásokat, tudatosítani a tanulóknál az egészséges életmód szabályait, normáit, a pozitív szokásokat,
- élethelyzetek, szituációk bemutatásával és elemzésével fejleszteni szemléletüket, viselkedési normáikat, erkölcsiségüket, önmaguk és mások iránti felelősségérzetüket.

7.1.2. Egészségnevelés tartalma

7.1.2.1. Egészséges táplálkozás

Már gyermekkorban meg kell alapozni.

Megvalósítása:

- alapvető fontosságú az élelmezésvezető szerepe
- elengedhetetlen, hogy minden tanuló számára mindig elérhető legyen megfelelő minőségű és elegendő mennyiségű táplálék
- törekvés a változatos heti étrend biztosítására
- az étkeztetés szervezésével kellő idő biztosítása a reggeli, az ebéd, a vacsora elfogyasztására
- az egészséges táplálkozáshoz nélkülözhetetlen termékek kínálatának bővítése (gyakrabban gyümölcs, zöldség, salátafélések, rozskenyér stb.)
- a figyelem felhívása az egészségtelen élelmiszerek (pl. chips) és italok (pl. energital) káros hatásaira
- a helyes táplálkozáskultúra kialakítása
- a főzőszakkör indítása, amennyiben az anyagi források lehetővé teszik
- egészségnap alkalmával különböző saláták készítése, kóstolása
- tejtermékek fogyasztásának népszerűsítése
- vízfogyasztás népszerűsítése, szénsavas üdítőitalok káros hatásainak hangsúlyozása
- a cukorbetegség elleni küzdelem jegyében cukormentes élelmiszerek bemutatása

7.1.2.2. Testmozgás, sport

A sportéletet testnevelés szakos tanár szervezi.

Megvalósítása:

- szervezett foglalkozások keretében (pl. tematikus foglalkozás, csoportfoglalkozás)
- csoportok közötti bajnokságok szervezése (pl. foci, leányfoci, kosárlabda, röplabda)

- mesterek tornája (asztalitenisz-bajnokság), melyen felnőttek és diákok egyaránt részt vehetnek
- sportdélután szervezése (pl. sorversenyek, különböző ügyességi feladatok)
- naponta lehetőség van: asztaliteniszezni, csocsózni, a konditermet használni, kerékpározni
- a sportolásra lehetőséget nyújt a kollégium és a Közgazdasági Technikum udvara, kollégiumunk kondicionáló terme. A tornatermi feltételek jelenleg nem megoldottak.

7.1.2.3. Betegségek elkerülése, az egészség megóvása

- A testi és személyi higiénia, tisztálkodás, öltözködés csoportfoglalkozások, tematikus foglalkozások témája (pl.: ápoltságunk, ruházatunk, divat, ízlés stb.).
- A környezet rendjének biztosítása: a szobák, az udvar rendben tartása; a közös helyiségek és eszközök (mikrohullámú sütők, hűtők, egyéb használati tárgyak) tisztán tartása, megfelelő használata.
- A tanulók maguk takarítják a szobáikat (ösztönző hatású, hogy a legszebb szobákat jutalmazzuk); a tanulók szobáinak, szekrényeinek rendszeres ellenőrzése.

7.1.2.4. A baleset - megelőzés és elsősegélynyújtás

- minden tanuló tűz- és balesetvédelmi oktatásban részesül a kollégiumba történő beköltözéskor
- csoportfoglalkozások, tematikus foglalkozások témája
- az ifjúságvédelem keretében ezzel összefüggő programok szervezése, például egészségnevelés-elsősegélynyújtás (a tanulók részvételével erre a délutánra szakemberek meghívása, pl. a Debreceni Orvostanhallgatók Egyesületének tagjai)
- a Közgazdasági Szakgimnáziummal közös véréadó nap szervezése az egészség világnapjához kapcsolódóan
- elsősegélynyújtó versenyeken részvétel (területi, megyei versenyek)
- katasztrófavédelmi versenyeken részvétel (területi, országos versenyek)
- AIDS-vetélkedőkön való részvétel (helyi, internetes országos versenyek)
- előadás szervezése a kerékpáros közlekedés szabályairól (meghívott előadóval), az előadás után közlekedési szabályokkal kapcsolatos teszt kitöltése

7.1.2.5. Lelki egészség megóvása, fejlesztése

A lelki egészségfejlesztés célja: elősegíteni a kiegyensúlyozott pszichés fejlődést, támogatni a környezethez történő alkalmazkodást, felkészíteni és megoldási stratégiákat kínálni a környezetből érkező ártalmas hatásokkal szemben.

Alapvető feladat a fiatalok személyiségének kibontakoztatása, fejlesztése.

Megvalósítása:

- gólyatábori programban ismerkedési, önismereti foglalkozás szervezése pszichológus bevonásával
- csoportfoglalkozások, tematikus foglalkozások témája
- önismeret fejlesztése, erősítése, az önfogadás képességének kialakítása
- kapcsolatteremtési képesség fejlesztése
- emberismeret, empátia
- egyéni képességek és célok összhangja.

7.1.2.6. Függőséghez vezető motívumok feltárása, egészségkárosító szokások megelőzése

- csoportfoglalkozások, tematikus foglalkozások témája
- függőséghez vezető okok feltárása, tudatosítása
- élvezeti szerek (drog, alkohol) egészségkárosító hatása, azok következményei
- szenvedélybetegségek
- bűnmegelőzési előadás szervezése tanulói csoportoknak iskolarendőr meghívásával, különös figyelemmel az alkoholfogyasztás hatásaira és következményeire

7.1.2.7. Drogprevenció

Célunk: tanulóinkat olyan ismeretekkel felruházni, amelyek segítségével elhárítják a személyiségüket veszélyeztető szerek használatát; életkoruknak, érdeklődésüknek megfelelő szabadidős elfoglaltságok nyújtása.

A drogprevenció lehetséges színterei, lehetőségei:

- a témával foglalkozó szakemberek meghívása (pl. drogambulanciáról)
- iskolarendőr meghívása a kollégiumba: beszélgetés, film megtekintése, megbeszélése
- olyan ember meghívása, aki korábban szenvedélybeteg volt
- csoportfoglalkozások
- tanulók részvétele városi versenyen (AIDS-vetélkedő - téma a káros szenvedélyek is)

7.1.2.8. A családi életre, szülővé nevelés témakörei

- csoportfoglalkozások, tematikus foglalkozások témája
- barátság, partnerkapcsolatok,
- a család funkciója, jelentősége,
- érzések – érzelmek – értékek,
- AIDS és más szexuális úton terjedő betegségek,
- normálistól eltérő szexuális magatartás,
- szülői felelősség – konfliktusok feloldása,

7.1.2.9. Szabadidő – kultúra fejlesztése

A mai családok életére a túlterheltség, a túlhajszoltság jellemző, ezért a szülő „nem ér rá” gyermekével foglalkozni. Hiányzik az értékorientált nevelés, így fiataljaink gyakran nem tudják, mi a helyes és helytelen szórakozási mód. A szociálisan hátrányos helyzetű tanulóinknál a család nem tudja ezt a feladatot ellátni, illetve nem megfelelően (pl.: ha a szülő a kocsmába járást tekinti szórakozásnak, a gyermek is ezt a magatartásmintát veszi át). Ezért különös hangsúlyt kell fektetnünk az ilyen szórakozási módok korrigálására is. Rá kell mutatnunk, és meg kell érteniük, hogy kulturált formában is lehetséges a kikapcsolódás: kirándulás, zenés esték, színház és/vagy mozi látogatás, könyvtár, kollégiumi, városi vetélkedők stb.). A kulturált szórakozás megtanítása azért bír rendkívüli jelentőséggel, hogy fiataljaink a stressz és unalom elől ne az alkohol, drog és egyéb függőségek hazug világába meneküljenek.

7.1.3. Az egészségnevelés formái, módszerei

- kiállítás,
- egészséges ételek készítése, kóstolása,
- sportbemutatók, vetélkedők,
- filmvetítés,
- kérdőívek,
- rendezvények: előadás, egészségnap, szakemberek bevonása

A módszerválasztás szempontjai

- tevékenységközpontú és életszerű legyen,
- élményközpontú, motiváló legyen,
- feleljen meg a tanuló életkorának,
- pozitív életszemléletet adjon,

PEDAGÓGIAI PROGRAM

- együttműködésre épüljön,
- sok játékos elemet tartalmazzon.

8. A TANULÓK FEJLŐDÉSÉT, TEHETSÉGGONDOZÁSÁT, FELZÁRKÓZTATÁSÁT, PÁLYAORIENTÁCIÓJÁT, ÖNÁLLÓ ÉLETKEZDÉSÉT SZOLGÁLÓ TEVÉKENYSÉGEK ELVEI

A fejlesztés, nevelés elvei:

- Megfelelő feltételeket kívánunk teremteni a művelődéshez, az ismeretszerzéshez.
- A fejlesztésben az egyéni, valódi fejlesztési szükségletből indulunk ki (differenciálás).
- Közvetítjük az alapvető hagyományos erkölcsi normákat.
- A kollégiumi tudásközvetítésben (bizonyos részterületein) figyelembe vesszük az iskolai ismeretelsajátítást, gyakorlatközpontú tudással kiegészítve, támogatva azt.
- A felkészítő foglalkozások mellett elsősorban nem tananyagközpontú ismereteket kívánunk gyarapítani, hanem a teljesítményképes tudás megszerzését támogatjuk.

8.1. Tehetséggondozás

A tevékenység szervezésének alapelvei:

- A tehetség megmutatkozásának, kibontakoztatásának a kollégiumi tevékenységrendszerben lehetőséget kell teremteni, együttműködve a családdal és az iskolával. Lehetőséget adunk minden tanuló sikerélményhez juttatásához, miközben figyelembe vesszük az önkéntességet, az érdeklődést, az aktivitást, az aktivitási igényt.
- A tehetséggondozás kiindulópontja a tehetséges tanulók felismerése, majd azonosítása, mely sokirányú információgyűjtést, több tehetség-identifikációs módszer egyidejű alkalmazását kívánja.
- A tehetséggondozásban a személyiség teljes fejlesztésére figyelünk, e nélkül nem lehet hatékony a tehetségek gondozása.
- A tehetségazonosítás során figyelmet kell fordítani az alul teljesítő tehetséges tanulók csoportjára is, akik szocializációs hátrányaikból, egyes kognitív képességeik vagy személyiségtulajdonságaik deficitjeiből adódóan nem érik el a tőlük elvárható teljesítményt iskolai tanulmányaik során.
- A tehetséggondozás komplex pedagógiai tevékenységet jelent, mely magában foglalja a személyiségfejlesztés valamennyi területét, valamint a nevelési-oktatási körülmények tudatos alakítását, fejlesztését.

Megvalósításuk:

- A tevékenységet a tanulói érdeklődés, öntevékenység középpontba állításával, a tanulók egyéni fejlődésének és életkori sajátosságainak megfelelő munkaformák és motivációs eszközök kiválasztásával valósítjuk meg.
- Intézményünk a differenciálás elve alapján biztosítja az egyéni tanulás lehetőségét azoknak a diákoknak, akik képesek az önálló ismeretszerzésre, mivel annak belső, személyiség-feltételeivel (motiváltság, önkontroll funkciók, érzelmi-akaratil tulajdonságok) rendelkeznek.
- A tehetségfejlesztés eredményét, hatékonyságát folyamatosan nyomon követjük, közzé tesszük azokat és az értékelés eredményeit visszacsatolva tervezzük meg a szakmai fejlesztést.

A tehetséggondozás szakmai feladatrendszere:

Tehetség-identifikáció:

A tehetségek felismerését, kiválasztását sokirányú információgyűjtés, többféle módszer egyidejű alkalmazása által valósítjuk meg.

Módszerek/tevékenységek

- az átlagon felüli teljesítményt jelző eredményességi mutatók számbavétele: iskolai érdemjegyek, versenyeredmények, tanulói alapkészségek méréseiben nyújtott teljesítmény (tudásszintmérések)
- szubjektív módszerek: interjúk a partner középiskolák pedagógusaival, szülőkkel, általános iskolai pedagógusokkal, nevelőtanári megfigyelések és pedagógiai tapasztalatok összegzése

Általános tehetséggondozás:

Alapja a tanulási kultúra és az ismeretszerzés belső feltételrendszerének – motiváció, igény szint, érdeklődés, attitűdök, személyiségjellemzők – alakítása, fejlesztése.

Módszerek/tevékenységek

- A tanulási szokások megismerése, figyelembevétel, az egyéni és közösségi tanulásszervezési rend kialakításának segítése
- Tanulásmódszertan: a hatékony ismeretfeldolgozást, az eredményes tanulást segítő tanulási technikák gyakoroltatása. A hatékony tanulást megalapozó értelmi képességek – figyelem, megértő gondolkodás, emlékezet, szövegértés, problémamegoldó gondolkodás – célzott fejlesztése.

- Személyiségfejlesztés: az eredményes tanulás személyiség-feltételeinek erősítése, a tanulási motiváció, énkép, önértékelés alakítása foglalkozások keretében.
- A tanulást segítő eszközök használatának elsajátítása: könyvtárhasználati ismeretek, dokumentumismeret kialakítása. Az ismeretszerzést segítő modern technikai eszközök alkalmazásának gyakorlása: az internet használata a tanulás támogatására.

Munkaformák:

Egyéni, kiscsoportos és csoportos foglalkozások.

Specifikus tehetséggondozás

Kiindulópontja a differenciált képességfejlesztés, a tanulók iskolai oktatáshoz kötődő ismereteinek bővítése.

Módszerek/tevékenységek

- Tantárgy-specifikus tehetséggondozó foglalkozások biztosítása a nevelőtestület humán erőforrás összetételének függvényében.
- Szakkörök, érdeklődési körök szervezése
- Ismeretterjesztő előadások, bemutatók szervezése
- Vetélkedők szervezése
- A kollégiumi könyvtár és internet –használat biztosítása

Munkaformák:

Egyéni, kiscsoportos és csoportos foglalkozások.

A 2015-2016. tanév kiemelt feladatákként jelent meg az említett Tehetségsegítés és tehetséggondozás kialakítása, ami alapvetően meghatározta kollégiumban folyó pedagógiai munkát.

A foglalkozásoknak 3 alappillére jelenik meg, a tantárgyi, a nem tantárgyi és a szabadidős foglalkozások köre. A Komplex Alapprogram elvei és gyakorlati megoldásai mindhárom területen megjelennek, azok tervezésében és végrehajtásában nagy szerepet játszhatnak.

A foglalkozásokat tudásszint felmérések eredményeként, valamint a szakköri és sportköri kínálatok és a tanulói igények figyelembevételével alakítottuk ki az alábbiak szerint:

PEDAGÓGIAI PROGRAM

1. blokk tantárgyi foglalkozások	2. blokk nem tantárgyi foglalkozások	3. blokk szabadidős foglalkozások
<ul style="list-style-type: none"> • matematika felzárkóztató • angol felzárkóztató és érettségire felkészítő • helyesírás felzárkóztató • történelem felzárkóztató és érettségi felkészítő • természetismeret felzárkóztató (9-10. évfolyam) • Vendéglátás szakmai tárgyak felzárkóztató 	<ul style="list-style-type: none"> • múzeumpedagógiai foglalkozások • Boldogságóra foglalkozásai • A Komplex Alpprogram alprogrami foglalkozásai <ul style="list-style-type: none"> - Életgyakorlat-alapú Alpprogram - Művészetalapú Alpprogram - Digitális Alpprogram - Logika-alapú Alpprogram - Testmozgás-alapú Alpprogram 	<ul style="list-style-type: none"> • Moderntánc foglalkozás • „Bevezetés a cirill betűk világába” kör • Sportkör • Házibajnokságok szervezése • „Törd a fejed!” kör • Rendezvényszervező szakkör • Szelektív Hulladékgyűjtők Köre • Fotószakkör • Torna lányoknak

8.2. Felzárkóztatás

A tevékenység célja: a tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítése, a lemaradás okainak csökkentése, a tanulók tovább haladásának támogatása, illetve a középfokú iskolarendszerben maradásuk segítése.

A felzárkóztatás elvei:

- a szocializációs és tanulmányi lemaradások pótlásával mérsékelni a tanulók közötti esélykülönbségeket.
- a hatékony felzárkóztatáshoz ismerni kell a hátrányok okait, és célszerű differenciált, egyénre szabott programot kidolgozni.

A tevékenység szervezésének alapelvei:

- A kollégiumi nevelőmunka során törekszünk a tanulási kudarc időben történő felismerésére annak érdekében, hogy a segítségnyújtás növelje a tanulók tovább haladásának esélyét a választott középiskolában.
- A tevékenység kiindulópontja a lemaradás okainak pontos feltárása, tájékozódás a tanuló élethelyzetéről, a kudarc háttérében álló motivációs és pszichés tényezőkről az egyéni fejlesztési tervek segítségével.
- A felzárkóztatás folyamata a kollégium, a család és az iskola együttműködésének rendszerében valósul meg, melyben hangsúlyos a rendszeres, kölcsönös információcsere, tájékoztatás.
- Intézményünk a felzárkóztató tevékenységet az iskolai követelményekhez, teljesítmény helyzetekhez, a tanulók aktuális feladataihoz igazodóan szervezi meg.
- Reális, teljesíthető követelmények, célokat tűzünk ki a tanulóval egyetértésben.
- A tevékenységet egyéni és kiscsoportos munkaformák alkalmazásával valósítjuk meg, mivel így kiaknázhatók a pedagógus-tanuló viszonyban a közvetlen motivációs lehetőségek (érdeklődés, ambíciók növelése, azonnali visszajelzés, sikerélményhez juttatás).
- Alapvető a gyakorlatorientált, a tanulók tevékenykedtetésén alapuló, a közvetlen tapasztalatszerzést segítő foglalkozás-szervezés, az ismeretek és kompetenciák fejlesztése.
- A felzárkóztatást olyan pedagógiai környezetben végezzük, amelyben a tanulók egyéni eredményeit, sikereit elismerjük, nevelőink rendszeres, egyénre szabott megerősítést nyújtanak.
- Intézményünk indokolt esetekben – a tanuló, a család és az iskola közös döntését figyelembe véve – segíti a tanulókat az iskolaváltásban, pályakorrekcióban.
- Amennyiben a tanulási kudarc háttérében a pedagógus szakmai kompetenciáját meghaladó okok feltételezhetők, az intézmény a tanulót a megfelelő speciális szakemberhez, pedagógiai szakszolgálathoz, egészségügyi, gyermekvédelmi vagy más intézményhez irányítja a szülő egyetértésével.

A felzárkóztatás szakmai feladatrendszere:

Módszerek/tevékenységek

- Tanulási szokások - időbeosztás, strukturálás, tanulási módszerek – feltárásán alapuló egyéni tanulásszervezési segítségnyújtás
- Tantárgy-specifikus felzárkóztató foglalkozások biztosítása a nevelőtestület humán erőforrás összetételének függvényében.
- Egyénhez kötött tanulássegítés
- Személyiségfejlesztés: tanulási motiváció, énkép, önértékelés alakítása
- Az eredményes tanulás mentálhigiénés feltételeinek biztosítása, mentálhigiénés szakember bevonásával.

Munkaformák:

- Egyéni, kiscsoportos és csoportos foglalkozások

A felzárkóztató foglalkozások tematikáját a Pedagógiai Program 1. számú melléklete tartalmazza.

8.3. Pályaválasztás, pályaorientáció, az önálló életkezdést segítő tevékenység elvei

A pályaválasztás, a pályaorientációs tevékenység, az önálló életkezdés támogatásának elvei:

- A tevékenységek formáját és tartalmát a differenciálás alapján szervezzük.
- Meg kell adni a szülőknek a szükséges segítséget az ilyen irányú problémáik megoldásában.
- A helyes pályaválasztás elősegítésében segítséget adunk a tanulóknak a reális önismeret elsajátításával.
- A választott pálya iránti motiváltság, elhivatottság kialakítása a tanulóknak.
- Az önálló életvitelhez szükséges gyakorlatiasság, felelősség elsajátítása.
- A felnőtt léthez szükséges ismeretek, információk megosztása a kollégistákkal.

8.3.1. Pályaválasztás, pályaorientáció

Korunk alkalmazkodóképes tudást követel. A kollégium saját eszközrendszerével: a helyes önismeret kialakításával, személyre szabott foglalkozással segít a pályaválasztásban, önálló életkezdésre való felkészülésben.

A tevékenység célja:

- Mindenki megtalálja a számára legmegfelelőbb szakmát, továbbtanulási utat.
- Tudják alkalmazni az önmenedzselési technikákat.

A tevékenység szakmai feladatrendszere:

- Lehetőség biztosítása a saját képességek felismerésére, kipróbálására.
- Az értékek és a realitások tudatosítása.
- Sokszínű, sokirányú tanulmányi önképző, továbbtanulásra felkészítő, önmenedzselő ismereteket bővítő tevékenységek, lehetőségek szervezése.

Tevékenységek:

- Önismereti foglalkozáson, csoportfoglalkozáson,
- Önmenedzselés megalapozása, fejlesztése egyéni beszélgetés, csoporttréning útján
- Külső kapcsolatok bevonása

8.3.2. Az önálló életkezdést segítő tevékenység elvei

Személyiségfejlesztés elvei:

- A tanulók egyéni törődés keretein belül feltárhatják egyéni problémáikat, s ezek megoldásában számíthatnak a pedagógusok segítségére, tanácsaira.
- Az intézkedésekben, cselekedetekben a gyermekek érdekének érvényesülése úgy, hogy hátrányos megkülönböztetés nem érheti, miközben a többi kollégista érdeke nem sérülhet.
- Csak értő kommunikáció nevelhet harmonikus személyiséget.
- Kollégiumunk lakói önismereti foglalkozásokon, csoportfoglalkozásokon, a „Te Órád” keretein belül megismerhetik személyiségük tulajdonságait, megkereshetik saját helyüket a közösségben.

A tevékenység célja:

- A kollégiumi közösség érdekeinek kialakítása úgy, hogy az egyéni érdekek is megvalósulhassanak.
- Ismerje és fogadja el önmagát, legyen egészséges önbizalma, önkritikája és kritikája.

PEDAGÓGIAI PROGRAM

- A közösség tagjai között természetes legyen az együttműködés, amely érdekegyeztetésen, egymás elfogadásán, alkalmazkodáson, kompromisszumkésztségen, mások tiszteletén alapszik.
- Olyan személyiségek kerüljenek ki a kollégiumból, akik elfogadják nemzeti értékeinket, őrzik hagyományainkat, megtalálják helyüket az EU-ban.
- Nyílt, őszinte kommunikációs rendszer kialakítása.
- A tanulók iránti felelősség, bizalom, tapintat alkalmazásával, alapvető erkölcsi normák betartásával, az egyéni szükségletek figyelembevételével a személyiség fejlesztése.

A tevékenység feladatrendszere:

- Értékharmonia kialakítása
- A tradicionális emberi, a magyar és helyi értékek képviselője, miközben tiszteletben tartjuk mások hagyományait, értékeit
- Az értékek átadása az életkori sajátosságok figyelembevételével
- Szeretetteljes légkör kialakítása
- Az életvitelt befolyásoló, az együttélést biztosító, a Házirendben közösen megfogalmazott keretek, normák betartása

A csoportvezető feladata:

- A beilleszkedés segítése (szűkebb és tágabb értelemben)
- A tanulók alkalmazkodókészségének fejlesztése
- Bizalmi légkör kialakítása az egyénben és a csoportban
- Az önbizalom erősítése, a helyes önértékelés kialakítása (egyénilag és csoportban)
- Az egyéni törekvések és a közösségi érdekek összehangolása
- Az érdekvédelmi és érdekegyeztetési technikák gyakoroltatása (konfliktuskezelés)
- A közösen meghatározott szabályok betartatása

Tevékenységrendszer:

- Önismereti foglalkozások szervezése a személyiség, a jellem megismerésére, fejlesztésére,
- Konfliktuskezelés, önértékelés fejlesztése, alkalmazkodás,
- Személyes beszélgetés a tanulóval,
- Meghallgatás, bizalomépítés,

- Beszélgetés a szülővel,
- Beszélgetés az osztályfőnökkel,
- Szükség esetén delegálás szakemberekhez, mindenképp a gyermek érdekeit szem előtt tartva
- Élethelyzetek megbeszélése, dramatizálása csoportfoglalkozás keretében
- Irodalmi alkotásokban, filmekben ábrázolt konfliktusok elemzése önismereti foglalkozáson, csoportfoglalkozáson,
- Konfliktusok, válsághelyzetek megoldásainak keresése szerepjátékokkal, szituációs játékokkal csoportfoglalkozáson, önismereti foglalkozáson,
- Különböző szituációk elemzése egyéni és/vagy csoportfoglalkozáson.

9. A HÁTRÁNYOS HELYZETŰ TANULÓKNAK SZERVEZETT FELZÁRKÓZTATÓ, TEHETSÉGGONDOZÓ, TÁRSADALMI BEILLESZKEDÉST SEGÍTŐ FOGLALKOZÁSOK TERVE

Az intézményes nevelés egyik fontos feladata a gyermekek életében jelenlévő, igen eltérő szociális körülmények kompenzálása, illetve az esélyegyenlőség megteremtése. Fel kell ismernünk a segítség útjait.

Ennek a segítségnek ki kell terjedni minden gyermekre és fiatalra, akiket környezetük – a családi háttér, a szubkultúra, az iskola hatásai –, illetve élethelyzetük bármilyen módon hátrányos helyzetbe hoz, és önerőből képtelenek továbblépni, vagy képességeiket nem tudják megmutatni, kibontakoztatni.

9.1. A tevékenységgel összefüggő feladatok:

- A tehetséges tanulók képességeinek felismerése és kibontakoztatásának segítése
- A tanulásban elmaradt tanulók támogatása
- A pályaválasztás segítése, illetve a választott életpályára való felkészülés segítése
- Pozitív közösségi szokások és minták közvetítése
- Szociális készségek (empátia, tolerancia, kommunikációs kultúra) fejlesztése
- Segíteni a közösségi együttélés szabályainak elsajátítását
- A konfliktuskezelés technikájának megismertetése
- A testi és mentális képességek megőrzéséhez és fejlesztéséhez szükséges életritmus kialakításának segítése

9.2. A tevékenység elvei

A tehetséggondozás elvei:

- A tehetség felismerése megbízható eszközökkel;
- A tehetséggondozás (fejlesztés) személyi és tárgyi feltételeinek biztosítása;
- A fejlesztést szolgáló módszerek, eszközök kiválasztása (pl. ösztönzés, bátorítás, önállóság biztosítása, teljesítmény rendszeres értékelése, szereplés stb.)
- Együttműködés a tehetségek gondozásában az iskolával és a családdal;

A felzárkóztatás elvei:

- A tanulmányi munka tudatossága;

- A tanulók tanulással kapcsolatos jellemzőinek, tanulási módszereinek, szokásainak felmérése;
- Segítségnyújtás az egyéni tanulási stratégiák kialakításához;
- A személyre szóló segítség;
- Folyamatos kapcsolattartás az iskolával a tanulmányi munka hatékonyságának növelése érdekében;

9.3. Cselekvési terv

Helyzetfelmérés

- Tanév elején tudásszint mérése a kollégiumban
- Tájékozódás a szaktanároktól az iskolai felmérések eredményéről
- Helyzetkép a tehetséges, illetve a segítségre szoruló tanulókról

Tehetséggondozás

A jól teljesítő tanulók számára rugalmasabb napirendet, szabadabb időbeosztást biztosítunk, így lehetőségük nyílik az önművelési lehetőségek szélesebb skálájának kihasználására – internethasználat, könyvtári kutatómunka, kollégiumon kívüli rendezvények látogatása, iskolai vagy városi szakkörök munkájában való részvétel.

Felzárkóztatás

- Szilenciumi tanulás
 - helyes tanulási szokások kialakítása
 - a tanulás segítésének megszervezése (pl. tanuló párok kialakításával)
 - a tanulmányi munka folyamatos ellenőrzése
- Korrepetálás
 - egyéni foglalkozás keretében lehetőség nyílik tanév elején az alapok pótlására, folyamatosan a tananyaggal kapcsolatos tudáshiány pótlására, alkalmi felzárkóztatásra.

Társadalmi beilleszkedés segítése

- Egyéni és csoportos foglalkozások, kollégiumi alapprogrami foglalkozások keretében:
 - önismeret, helyes önértékelés kialakítása, konfliktuskezelési technikák megismertetése

- a pályaválasztás segítése
- a közösségi együttélés szabályainak elsajátítása, pozitív közösségi szokások és minták közvetítése
- szociális készségek (empátia, tolerancia, kommunikációs kultúra) fejlesztése
- a testi és mentális képességek megőrzésének, fejlesztésének lehetőségeivel való megismerkedés
- A kollégium közösségi életében, a diákönkormányzati munkában való részvétel révén:
 - fejlődik a tanulók kezdeményezőkézsége, aktivitása, asszertivitása
 - a jogok és kötelességek gyakorlásával fejlődik alkalmazkodó képessége, döntési felelőssége

A nevelőtanárnak szükség esetén külső intézmények, szakemberek segítségét is igénybe kell vennie, illetve biztosítani ezek elérhetőségét a tanulók számára.

10. A KOLLÉGIUMI KÖZÖSSÉGI ÉLET FEJLESZTÉSÉNEK MÓDSZEREI, ESZKÖZEI, A MŰVELŐDÉSI ÉS SPORTOLÁSI TEVÉKENYSÉG SZERVEZÉSÉNEK ELVEI

A kollégium - mint közösségi helyszín - a nevelési folyamat során hangsúlyt helyez a pozitív közösségi szokások és minták közvetítésére, a szociális készségek (empátia, tolerancia, kooperáció, konfliktuskezelés, kommunikációs és vitakultúra, szervezőkészség stb.) fejlesztésére.

Segíti a közösségi együttélés szabályainak elsajátítását, az egyén, a csoport, a társadalom kölcsönhatásainak megértését, különös figyelemmel a nemzeti, etnikai kisebbségi és vallási sajátosságokra.

A kollégiumnak feladata a családi életre (a családtagi szerepekre, a párkapcsolatok kulturált kialakítására, a takarékos és ésszerű gazdálkodásra stb.) nevelés. A kollégium minden részletében otthonos, kulturált, esztétikus közegként működik, ahol a tanulók jól érzik magukat, és ami egyben fejleszti ízlésüket, önmaguk és környezetük iránti igényességüket.

A kollégium kulturális és sport élete hozzájárul az egészséges életvitel, a helyes életmód kialakításához. A kollégium gondoskodik a tanulók pihenéséről. A kollégium a maga sajátos eszközeivel kiépíti, folyamatosan ápolja, megújítja az önálló arculatához kapcsolódó hagyományait, erősítve a kollégiumi közösség együvé tartozását, a márkanévet.

10.1. A közösségi élet fejlesztésének kiemelt területei:

- Alkalmazkodás képessége a társakhoz: célunk, hogy legyenek tekintettel egymás kívánságaira, igényeire, ne mindig csak a saját akaratuk érvényesüljön. Tudjanak lemondani bizonyos dolgokról, hogy a másik társuknak ezzel örömet szerezzenek.
- Szolidaritás: vegyék észre egymás problémáit, tudjanak ebben segítő szándékkal részt vállalni. Alakuljon ki bennük az összetartozás érzése.
- Egymás segítése: segítsék egymást minden területen: a mindennapi életben, a tanulásban, a helyes szokások kialakításában, a sportban, a játékban.
- Asszertív magatartás kialakítása: úgy tudják érvényesíteni saját jogukat, hogy közben másokét is figyelembe veszik.

- Környezetünk védelme, a rendszeret fejlesztése: óvják és védjék a kollégium eszközeit, berendezéseit. Ítélik el a rongáló magatartást, próbálják elérni a probléma megelőzését társuk figyelmeztetésével és jó példa mutatóásával.
- Egészségre nevelés: folyamatos minden tanévben. A helyes szokások, napirend kialakítása. Korszerű, egészséges táplálkozás. Egészségmegőrző mozgás, sportolás, helyes tartás kialakítása.
- A Jobb Veled a Világ! Boldogságóra Program bevezetése megtörtént a 2019/2020-as tanévben, a 2/B tanulócsoportban. A Program részleteiről kollégiumunkban a Pedagógiai Program „Függelékében” olvashatunk. A 2020/2021. tanévben a programhoz csatlakozott a 2/A csoport, a 2022/2023-as tanévben pedig a 3/A csoport. Az ezirányban kifejtett elkötelezett tevékenysége elismeréseként a Szép Ernő Kollégium a 2023/2024. tanévtől viselheti az „Örökös Boldog Kollégium” címet.

10.2. A művelődési és sportolási tevékenység szervezésének elvei:

- A szabadidős programok szervezése, szakkörök működtetése járuljon hozzá a kulturált életmódra neveléshez.
- A sport, zene, színház és mozi, múzeum, kiállítás látogatások lehetőségei elősegítik a kulturált életmód és igényesség kialakítását.
- Valamennyi területen a tanulók önállóságára épüljön a közösségi munka, melynek háttérében a nevelőtanár, a vezetőség szakmai segítsége áll.
- A tevékenységek szervezése során figyelembe vesszük a tanulók érdeklődését, életkori sajátosságait.

Művelődési lehetőségek

- A tanulóknak a hét minden napján lehetőségük van a kollégiumi könyvtár látogatására, könyvek, DVD-k kölcsönzésére, internethasználatra.
- A városban sok színes program, kiállítás nyújt lehetőséget a kulturált kikapcsolódásra. A kollégium jó kapcsolatot ápol a Kovács Máté Városi Művelődési Központ és Könyvtárral, és az általuk szervezett rendezvényeken rendszeresen részt vesznek kollégistáink.

Sportolási lehetőségek

A szabadidő hasznos, egészséges eltöltésére sportkört működtetünk, melyekből a diákok minden tanév elején szabadon választhatnak. Ezen kívül szabadon használhatják a kollégium kondicionáló termét, ping-pong asztalát, a csocsót minden nap (a Házirendben szabályozottak szerint). Minden tanévben több sportágban rendezünk házibajnokságot külön leányok és fiúk részére: labdarúgás, röplabda, kézilabda, kosárlabda, asztalitenisz kategóriákban. A kollégiumban kerékpárok kölcsönzését biztosítjuk, mind csoportosan, mind egyénileg. A kölcsönzés feltételeit külön eljárásrend szabályozza.

11. A GYERMEK- ÉS IFJÚSÁGVÉDELEMMEL ÖSSZEFÜGGŐ TEVÉKENYSÉGEK

A kollégium diákösszetételének szociális mutatóit vizsgálva megállapíthatjuk, hogy arányaiban, de számszerűen is sok a hátránnyal küzdő diák. A hátrányok nem csupán szociális és anyagi területen jelentkeznek, hanem kulturális – műveltségi, illetve földrajzi – lakókörnyezeti formában is. Ezek a hátrányok – különösen, ha halmozottan jelentkeznek – nevelési-oktatási problémaként jelentkeznek, mely elérheti a veszélyeztetettség fokát is.

11.1. Alapelvek

- A gyermek hátrányos helyzetét lehetőség szerint csökkentjük,
- Nyújtunk segítséget az iskolai lemorzsolódás megakadályozásában,
- A felmerülő ifjúságvédelmi problémák megoldása érdekében jó kapcsolatot építünk ki a szülőkkel, iskolákkal, önkormányzatokkal, gyermekjóléti szolgálatokkal, civil szervezetekkel.

11.2. Célok

- Prevenció (egészséges életmód kialakítása),
- Hátrányos és veszélyeztetett tanulók feltárása,
- A hátrányos helyzet és halmozottan hátrányos helyzet csökkentése,
- Szakemberek bevonása és velük való együttműködés,
- Esélyegyenlőség megteremtése,
- Kapcsolati háló kiépítése.

11.3. Feladatok

Hátrányos és veszélyeztetett helyzetű tanulókkal kapcsolatos feladatok:

- A hátrányos és halmozottan hátrányos tanulók felmérése a csoportvezetők segítségével,
- Drog- és bűnmegelőzési program szervezése szakemberek bevonásával,
- Egyéni törődés, személyes kapcsolat a problémás tanulókkal.

Valamennyi kollégista számára (prevenációs tevékenység):

- Szemléletformálás a veszélyek előtérbe állításával,
- Figyelemfelhívás a veszélyek megelőzésére,
- Egyéni törődés, személyes kapcsolattartás a mentálhigiénés problémák kialakulásának megelőzésére,
- Szociális készségek (empátia, tolerancia, kommunikációs, társas kultúra, asszertivitás) fejlesztése

11.4. Tevékenységek

- A pedagógiai módszerekkel meg nem szüntethető, veszélyeztető tényezők megléte esetén a tanuló delegálása szakemberhez,
- Az iskolával való kapcsolattartás,
- Belső szakmai együttműködés, külső intézményekkel való kapcsolattartás (pl. jelzőrendszeri megbeszéléseken és prevenció előadásokon való rendszeres megjelenés)
- Szakirodalom gyűjtése, ajánlása, tanulmányozása,
- Nyilvántartás,
- Pályaorientációs feladatok,
- Továbbképzéseken való részvétel,
- szükség esetén egyéni esetkezelés a szociális munka módszerével és annak eszköztárával.

11.5. Munkaformák:

Egyéni és csoportos foglalkozások keretén belül beszélgetés, előadás, filmvetítés, kortárs előadás, vetélkedő, játék.

Nagy szükség lenne pszichológus tartós jelenlétére a feladatok, az eseti helyzetek kezeléséhez. Az utóbbi évek tapasztalatai azt mutatják, hogy a heti két óra pszichológusi időkeret sokszor nem elegendő a nehézségekkel küzdő diákok számára.

Fő szempont: a bizalomépítés, a motiváltság felébresztése.

12. A KOLLÉGIUM HAGYOMÁNYAI ÉS TOVÁBBFEJLESZTÉSÉNEK TERVE

A hagyományok teszik az értékeket maradandóvá, így ápolásuk kötelességünk. Kollégiumunkban a hagyományápolás a nevelési, pedagógiai tevékenység fontos része.

A kollégiumban megrendezésre kerülő hagyományos rendezvények:

- Gólyatábor: a kollégium új tanulói részére szervezzük augusztus utolsó hetében 3 napos bennlakással, így segítve elő megismerkedésüket, beilleszkedésüket a kollégiumi közösségbe.
- A Magyar Diáksport Napja
- SZÉP-NAPOK keretében: Sportvetélkedő, Egészségnap, Gólyaest
- Megemlékezés a Bántalmazás elleni világnapról
- Szép Ernő Emlékest: a kollégium névadója, Szép Ernő halálának évfordulójához (október 2.) kötött ünnepség, amelynek keretében szobrának megkoszorúzása, címek, oklevelek és jutalmak adományozása is történik
- Mikulás ünnepség
- Adventi Süteményvásár
- "Egy doboznyi szeretet" jótékonysági akció
- Karácsonyi ünnepség és ünnepi vacsora, filmvetítés
- A Magyar Kultúra Napja alkalmából Ki mit tud? tehetségkutató vetélkedő
- Házi sportbajnokságok
- Farsang
- „Pénz7” Pénzügyi és Vállalkozási Témahét szervezése
- Digitális Témahét szervezése
- Méltóság Mezeje Programhoz kapcsolódó Nárcisz Futófesztivál szervezése
- „Egy csepp vér” - Közös véréradó nap a Közgazdasági Technikummal
- Fenntarthatósági Témahét szervezése
- Diákönkormányzati Nap
- Közösségépítő kollégiumi tanulmányi kirándulások
- Végzős diákok búcsúztatása, kollégiumi ballagás
- Tanévzáró rendezvény

A rendezvények megszervezésében a diákönkormányzat is aktívan közreműködik.

A programok között szerepelnek olyanok, amelyeket hagyományteremtő céllal első, második vagy harmadik alkalommal rendezünk meg.

Az egyéb programok, közösségépítő tanulmányi kirándulások a kollégium anyagi lehetőségei függvényében kerülnek megszervezésre.

A fejlesztési célok között szerepel például kollégiumi kirándulás szervezése. Szakmai kapcsolat, tapasztalatcsere kialakítása belföldi vagy külföldi nevelési-oktatási intézménnyel/intézményekkel.

13. DIÁKÖNKORMÁNYZAT, ÉRDEKKÉPVISELET

A tanulók, a tanulóközösségek és a diákkörök érdekeik képviselésére diákönkormányzatot hozhatnak létre. A diákönkormányzat tevékenysége a tanulókat érintő valamennyi kérdésre kiterjed. A diákönkormányzat munkáját a tanulók által felkért nagykorú személy segíti, aki - a diákönkormányzat megbízása alapján - eljárhat a diákönkormányzat képviselésében.

A diákönkormányzat feladatainak ellátásához térítésmentesen használhatja a kollégium helyiségeit, berendezéseit, ha ezzel nem korlátozza a kollégium működését. A nevelési-oktatási intézmény szervezeti és működési szabályzatában kell meghatározni a diákönkormányzati szerv, a diákképviselők, valamint az kollégiumi vezetők közötti kapcsolattartás formáját és rendjét, a diákönkormányzat működéséhez szükséges feltételeket (helyiségek, berendezések használata, költségvetési támogatás biztosítása).

A diákönkormányzat jogait, kötelességeit a saját Szervezeti és Működési Szabályzatuk az adott tanév során tervezett munkájukat az éves munkatervük tartalmazza.

A nevelőtestület döntéseinek előkészítésébe a törvényi előírásoknak megfelelően köteles bevonni a diákok képviselőit.

A kollégium vezetője évi két alkalommal lehetőséget biztosít a Közgyűlés megszervezésére.

A diákönkormányzati tisztségviselőt a kollégium tanuló közössége választja. A választás rendjét a diákönkormányzat SZMSZ-e szabályozza. A diákönkormányzatot segítő nevelőtanár személyére javaslatot tesz.

A diákönkormányzat képviselői (Diáktanács, DT) minden évben kötelesek beszámolni a kollégium tanulóinak érdekvédelmi tevékenységükről.

14. A KOLLÉGIUMI NEVELÉS MINŐSÉGE, EREDMÉNYESSÉGE

A pedagógiai folyamatnak szerves része a tanulók tevékenységének, neveltségének mérése, értékelése, az eredmények alapján a visszacsatolások elvégzése.

Az ellenőrzés, mérés, értékelés célja, hogy azonnali visszajelzést adjon a nevelőtestület számára a pedagógia tevékenység hatékonyságáról.

14.1. Az ellenőrzés, mérés és értékelés alapelvei

- Az ellenőrzési, mérési és értékelési rendszernek jogszerűen kell működnie.
- Legfőbb szempontja, hogy mindenképpen és mindenekelőtt a gyermekek érdekében, a hatékonyság fokozására kell, hogy működjön.
- Átfogónak, az intézmény egészére alkalmazhatónak kell lennie.
- Az értékelés, ellenőrzés és mérés eredményét fel kell dolgozni, és ez képezi az alapját a fejlesztendő területek kijelölésének.
- A rendszer működtetése érdekében folyamatos ellenőrzés és visszacsatolás szükséges.

14.2. A tanulók mérése és értékelése

14.2.1. Területe

- A pedagógusoknak napi szinten értékelniük kell tanítványaik felkészülését az iskolai órákra és környezetük tisztán tartását.
- A csoportvezető nevelőtanároknak negyedévente – novemberben, félévkor, áprilisban és év végén – összefoglaló, áttekintő értékelést kell nyújtaniuk a csoportjukba tartozó diákok egyéni és közösségi eredményeiről (tanulmányi, kulturális, sport, önkiszolgáló tevékenység, iskolába járási fegyelem, egyéni fejlődés).
- 9. évfolyamon bemeneti mérés elvégzése az érkező diákok tudásszintjének felmérése céljából. Az eredmények tükrében történik a felzárkóztató foglalkozások szervezése.
- A bemeneti mérések során felmérjük a 9. évfolyamos diákok tudásszintjét matematikából, szövegértésből, helyesírásból és idegen nyelvből.
- A méréseket félévkor és év végén megismételjük, ennek segítségével mérhetővé válik a kollégisták adott időszakban történt fejlődése.

- A pedagógusok a tanulók fejlődéséről negyedévenként egyéni fejlesztési tervet vezetnek, amelyben kiemelik a fejlődés területeit és meghatározzák a fejlesztendő területeket.

14.2.2. A minősítés szerepe

- Segíti a sokoldalú személyiség kialakulását
- Feltárja a neveltségi szintet, a fejlesztendő területeket
- Rámutat az egyes tanulók eredményeire és hibáira, az erősségekre és gyengeségekre.
- Ösztönzőleg hat a minőségi javulásra.
- Fejlesztően hat az egész közösségre és a pedagógiai tevékenység egészére.

14.2.3. A minősítés ideje

- Folyamatos: be kell építeni a mindennapi pedagógiai tevékenységrendszerbe
- Negyedévenként csoportértekezletek alkalmával a diákvezetőség és a nevelőtanár értékeli a tanulók és a csoport munkáját, eredményeit, melyről a szülőket értesítjük.
- Negyedévenként az egyéni fejlesztési tervek újragondolása.
- Évente két alkalommal, a közgyűlés alkalmával a diákönkormányzat vezetői, a nevelőtanárok és a kollégium vezetői értékelik a kollégiumban folyó munkát.

14.2.4. Sikerkritériumok

- A nevelést, a kollégiumi pedagógiai tevékenységet akkor lehet sikeresnek tekinteni, ha hozzájárul a tanulók személyiségének fejlődéséhez, a közösségi értékek elfogadásához és fejlesztéséhez.
- A kollégium elsődleges feladata, hogy pedagógiai tevékenységével hozzájáruljon ahhoz, hogy a kollégista tanuló középiskolai tanulmányait sikeresen befejezze.
- A nevelési folyamat akkor sikeres, ha:
 - hozzájárul a tanuló társadalmi beilleszkedéséhez,
 - a tanuló elsajátítja és magáénak vallja az alapvető erkölcsi, társadalmi normákat, értékeket,
 - a társadalom értékes és aktív tagjává válik,
 - képessé válik az önálló életkezdésre, családalapításra,
 - tudása, képzettsége, felkészültsége versenyképes,
 - önismerete reális,
 - asszertivitása kifejlődött,

PEDAGÓGIAI PROGRAM

- kialakul benne a kultúra és a művelődés iránti igény,
- embertársaival szemben toleráns, empátikus, szociálisan érzékeny,
- törekszik a környezettudatos életmód kialakítására,
- időt és energiát fordít az egészséges életmód kialakítására, a testi és lelki egészség megőrzésére,
- ismeri hazánk történelmét, nemzeti értékeit, kultúráját, büszke magyarságára, ápolja szülőföldje és hazája kultúráját, hagyományait,
- az európai történelem és kultúra megismerésére nyitott, így tudatos magyar és európai állampolgárrá válik.

15. A PARTNEREKKEL VALÓ KAPCSOLATTARTÁS ÉS EGYÜTTMŰKÖDÉS FORMÁI

15.1. Szülőkkel való kapcsolattartás

Célok:

- Pedagógiai programunkat a szülőkkel, mint iskolahasználókkal egyetértésben törekszünk megvalósítani
- A szülők informálása intézményünk életéről működéséről
- A szülőkkel való együttműködés eredményeképpen a tanulói személyiség pozitív irányba változzon
- A nevelőmunka hatékonyságának segítése
- Kapcsolatteremtés kollégium-szülő, szülő-szülő között

Feladatok:

- A kapcsolattartás formáinak kiépítése
- A szülők véleményének megismerése
- A szülők a kollégiumi közélet tevékeny résztvevői és segítői legyenek
- Működünk együtt a szülőkkel a tanulókkal való problémák megoldásánál

A szülői házzal történő rendszeres információcsere eredményesebbé teszi a kollégium nevelőmunkáját és segíti a családban adódó gyermekkel kapcsolatos problémák megoldását is.

Formái:

- alkalmi, spontán szervezett konzultációk
- egyéni fogadó órák
- közös iskolai, kollégiumi fogadó órák
- szülői értekezlet
- családlátogatás
- a kollégiumi rendezvényeken szülőkkel közös program
- a szülők bevonása a kollégiumban történő szépítő, javító munkába.

15.2. Iskolákkal történő kapcsolattartás

A kollégium feladata és célja, hogy a partneriskolákkal együttműködő, alkotó, egymás munkáját segítő folyamatos munkakapcsolatot alakítson ki. Tartson gyakorta konzultációt a szaktanárokkal, osztályfőnökökkel, szakmunkás tanulók esetében a munkahelyi közvetlen vezetőkkel és oktatókkal.

Formái:

- alkalmi, spontán vagy szervezett értekezések (levelezés, telefon)
- évente egy alkalommal közös nevelési értekezlet szervezése
- a nevelőtanárok részt vesznek az iskolai szülői értekezleteken
- iskolai rendezvényeken rendszeresen részt vesznek a kollégium nevelőtanárai, a kollégium programjaira meghívjuk az iskolák vezetőit, tanárait.
- találkozó a szakképzésben érintett szervezetek (szakképző intézmények, gyakorlati képző helyek) képviselőivel

15.3. Kapcsolat más intézményekkel, szervezetekkel

- A kollégium igazgatója, nevelőtestülete, diákönkormányzata más kollégiumokkal való tartós és szoros kapcsolat kialakítására törekszik.
- A kollégium külön gondot fordít a különböző művelődési intézményekkel /színház, múzeumok, művelődési házak/ való kapcsolattartásra. Ezek közül kiemelt: Kovács Máté Városi Művelődési Központ és Könyvtár, Bocskai István Múzeum.
- Kiemelt partnernek számít a Hajdúszoboszlói Pedagógiai Szakszolgálat, amely szakmai segítséget nyújt a nevelési folyamat sikere érdekében.

15. 4. Kapcsolattartás a fenntartóval

A kollégium a Berettyóújfalui Tankerületi Központ szakmai irányítása és ellenőrzése alatt működik.

Az igazgató az alább részletezett rendkívüli eseményekről szükség szerint haladéktalanul, de legkésőbb 24 órán belül jelentést tesz a Berettyóújfalui Tankerület Igazgatójának:

- a nevelőmunkát tartósan akadályozó vagy váratlanul fellépő eseményekről /pl.: járványos betegség, az intézmény épületének súlyos, működést zavaró megrongálódása stb./

PEDAGÓGIAI PROGRAM

- az intézményi tulajdonban bekövetkezett nagyobb kárról vagy hiányról,
- a kollégium dolgozóinak, vagy tanulóinak súlyosabb balesetéről, fegyelmi, vagy büntetőjogi felelősségre vonást igénylő cselekedeteiről,
- a kollégiumot, vagy annak dolgozóit, tanulóit érintő minden olyan eseményről, amellyel kapcsolatban a rendészeti szervek eljárására kerül sor.

16. A PEDAGÓGIAI PROGRAM NYILVÁNOSSÁGA

A Szép Ernő Kollégium Pedagógiai Programja nyilvános dokumentum.

Elhelyezése: igazgatói iroda, igazgató-helyettesi iroda, könyvtár, az intézmény honlapja.

Legitimációs záradék

Aláírással tanúsítom, hogy a 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről 26. § (1) által biztosított jog alapján az iskola nevelőtestülete 2023. október 20-án tartott nevelőtestületi értekezleten megtárgyalta és elfogadta a kollégium módosított Pedagógiai Programját. A véleményezési jogával élve a Szülői Szervezet és a Diákönkormányzat véleményezte. A Pedagógiai Program a Fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.

Hatályba lépésének időpontja: 2024. október 21.

Kelt: Hajdúszoboszló, 2024. október 1.

.....
a nevelőtestület nevében
pedagógus

.....
a nevelőtestület nevében
pedagógus

Aláírással tanúsítom, hogy a 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről 26. § (1) által biztosított jog alapján 2023. október 1. napján elfogadásra került a kollégium pedagógiai programja.

Kelt: Hajdúszoboszló, 2024. október 1.

.....
dr. Daróczy Ágnes
igazgató

A Berettyóújfalui Tankerületi Központ, mint az intézmény fenntartója a 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről 26. § (1) által biztosított jog alapján jóváhagyom.

Kelt: Berettyóújfalu, 2024. év 10. hónap 03. nap

.....
Majosi Pálma
igazgató

Berettyóújfalui Tankerületi Központ

1. sz. melléklet

1. ANYANYELVI FELZÁRKÓZTATÓ FOGLALKOZÁS

A „KÖZISMERETI KERETTANTERV A SZAKKÉPZŐ ISKOLÁK SZÁMÁRA” KOMMUNIKÁCIÓ – MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM ALAPJÁN

9. ÉVFOLYAM

A kommunikáció – magyar nyelv és irodalom tanításának célja a biztos alapkészségek kialakítása:

a magabiztos írás, a helyesírás, az olvasás és a kommunikáció.

Kiegészíthetjük és tovább építhetjük a diákok általános iskolából hozott hiányos tudását, és fejleszthetjük képességeiket.

Legfontosabb célok:

A szóbeli és írásbeli kommunikáció fejlesztése, hátránykompenzálás

A teljes mondatokban való fogalmazás igényének felkeltése

Ismerjék fel és alkalmazzák a helyesírási alapelveket

Legyenek képesek rokon értelmű szavakkal változatosabbá tenni mondanivalójukat

Legyenek képesek szóban és írásban logikusan elmondani egy történetet

Legyenek képesek néma olvasással szövegek megértésére és az olvasottak felidézésére

Előzetes tudás:

A helyes beszéd és a helyesírás egyéni szintje. A legalapvetőbb nyelvtani ismeretek, a nyelvi elemek felismerése. Egyéni fejlesztési szükségletek felismerése, a helyes beszéd és a helyes írás iránt kialakuló motiváció.

Fejlesztési feladatok:

Az általános iskolában tanult leíró nyelvtani ismeretek felfrissítése, az alapvető hiányosságok pótlása feladatok megoldása során. A szóelemek és a szófajok, valamint a szintagmák felismerésének fejlesztése, szókincsbővítés. A teljes mondatokban való fogalmazás igényének felkeltése.

A helyesírás fejlesztése.

https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat/kerettanternv_szakkepzes/kozismereti_kerettanternv_szakkepzes

A kollégiumi anyanyelvi felzárkóztató foglalkozások céljai, feladatai:

Különböző feladatok, helyesírási gyakorlatok megoldásával, ismeretek nyújtásával, gyakoroltatással, otthon, önállóan végzett gyakorlással a tanulók helyesírásának javulása.

A tanulók képességeinek, az egyéni eltéréseknek a figyelembe vétele.

Óraszám: heti 1 óra

Témakörök:

1. A magánhangzók írása
2. Helyesírási alapelvek (a kiejtés elve, a szóelemző, a hagyományos, az egyszerűsítő írásmód)
3. A mássalhangzók egymásra hatása (mássalhangzótörvények)
4. Az igekötős igék helyesírása
5. Az elválasztás
6. A tulajdonnevek írása
7. A számnevek írása

Felhasználható források:

A magyar helyesírás szabályai 12. kiadás, Akadémiai Kiadó, 2015.

Hajas Zsuzsa: Helyesírási feladatgyűjtemény középiskolásoknak, Pedellus Tankönyvkiadó Kft., 2002.

Minya Károly: Helyesírási tudáspróbatár, Pannon-Literatúra Kft., 2012.

Okostankönyv

<https://www.nkp.hu/?fbclid=IwAR1oYby7UP0FQX7c0LONZAI2mMzXeMJX0iHk8cfKSnhl2SAT6DyNkL9S-b0>

Okosdoboz - Minden évfolyam, tantárgy változatos feladatokkal

<https://www.okosdoboz.hu/>

2. MAGYAR IRODALOM

ÉRETTSÉGIRE FELZÁRKÓZTATÓ, FELKÉSZÍTŐ FOGLALKOZÁS

„KERETTANTERV A GIMNÁZIUMOK 9-12. ÉVFOLYAMA SZÁMÁRA” ALAPJÁN

Szakérettségi 2. ÉVFOLYAM

„A szakgimnáziumban a következő kötelező tantárgyak esetében: *magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem, idegen nyelv, állampolgári ismeretek, digitális kultúra*, valamint *testnevelés* a gimnáziumi kerettanterveket kell alkalmazni.”

Magyar nyelv és irodalom 9-12. évfolyam

https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat/kerettanterv_gimn_9_12_evf

Az irodalmi művek olvasása, tanítása személyiséget formál, fejleszti a szépérzékét, az ítélőképességet, az erkölcsi érzékenységet. Ezzel a magyar nyelv és irodalom tantárgy az érzelmi nevelés egyik legfontosabb eszköze.

„A magyar nyelv és irodalom tanításának nemcsak a műveltségátadás, a kompetenciafejlesztés, hanem az érzelmi nevelés is a célja. A diákok érzelmi fejlődése az alapja későbbi személyes boldogulásuknak, együttműködési képességüknek, társadalmi beilleszkedésüknek és kulturált viselkedésüknek.”

I. A magyar irodalom tantárgynak a középfokú képzés szakaszában sokrétű cél- és feladatrendszere van:

A tanulók rendelkezzenek az irodalmi művek értelmezéséhez szükséges elemzési stratégiákkal.

A művek tartalmi összefoglalásán túl vállalkozzanak önálló értelmezés kialakítására.

A digitális kompetencia fejlesztése.

Fő fejlesztési területek: a szövegértés, a szövegalkotás, az olvasóvá nevelés, a véleményalkotás, az anyanyelvi ismeretek, az anyanyelvi kultúra fejlesztése.

Kiemelt cél-és feladatrendszer:

A tanulók tudjanak lényegyet kiemelni, vázlatot írni, gondolataikat írásban és szóban is pontosan, árnyaltan kifejezni.

A diákok szövegértésének folyamatos fejlesztése.

Az érvelési képesség és a beszédkészség folyamatos fejlesztése.

A tanulmányaik során szerzett ismereteik és készségeik révén ismerjék a magyar irodalomtörténet korszakait.

A XIX-XX. századi irodalom rendkívüli gazdagságából ismerjenek meg a diákok átfogó életműveket.

Ismerjék meg a XIX-XX. század kiemelkedő jelentőségű, már lezárt életművel bíró alkotóit, a két század stílusirányzatait, irodalmi mozgalmait.

Poétikai és retorikai ismereteik aktualizálásával váljanak képessé egy mű értelmezésére, elemzésére vagy két mű – megadott szempontok alapján történő – összevetésére.

Elvárt cél, hogy elemző gondolatmenetüket arányos esszében vagy értekezésben tudják kifejtetni.

II. A kollégiumi magyar irodalom felzárkóztató, felkészítő foglalkozások céljai, feladatai:

Tájékozódás a szakképzésre épülő érettségiző tanulók ismereteiről magyar irodalomból.

Annak felmérése, hogy mennyire jártasak a tanulók a szövegértési feladatok megoldásában.

Segítségnyújtás a magyar irodalom tantárgy tanulásához, az érettségire történő felkészüléshez.

A szövegértés, a szóbeli és írásbeli kifejezőképesség fejlesztése.

A tanulók képességeinek, tudásának, az egyéni eltéréseknek lehetőség szerint történő figyelembe vétele.

Óraszám: heti 1 óra

Témakörök:

1. Bevezetés az irodalomba – művészet, irodalom
2. Az irodalom ősi formái. Mágia, mítosz, mitológia
3. A görög irodalom
4. A római irodalom
5. A Biblia, mint kulturális kód
6. A középkor irodalma
7. A reneszánsz irodalma
8. A barokk és a rokokó irodalma
9. A felvilágosodás irodalma
10. A romantika irodalma
11. A magyar romantika irodalma

12. A klasszikus modernség irodalma
13. A magyar irodalom a XX. században
14. A modernizmus irodalma
15. A magyar irodalom a XX. században II.
16. A XX. századi történelem az irodalomban
17. Metszetek a kortárs magyar irodalomból

Felhasználható források:

12. o. Magyar irodalom TK

Korábbi évek középszintű központi írásbeli érettségi feladatai:

<https://www.oktatas.hu/koznevelas/erettsegi/feladatsorok>

<https://tudasbazis.sulinet.hu/hu/tarsadalomtudomanyok/tortenelem>

Nemzeti Köznevelési Portál (Okostankönyv)

<https://www.nkp.hu/?fbclid=IwAR1oYby7UP0FQX7c0LONZai2mMzXeMJX0iHk8cfkSnhl2SAT6DyNkL9S-b0>

Okosdoboz - Minden évfolyam, tantárgy változatos feladatokkal

<https://www.okosdoboz.hu/>

3. MAGYAR NYELV

ÉRETTSÉGIRE FELZÁRKÓZTATÓ, FELKÉSZÍTŐ FOGLALKOZÁS

„KERETTANTERV A GIMNÁZIUMOK 9-12. ÉVFOLYAMA SZÁMÁRA” ALAPJÁN

SZÉ 12. ÉVFOLYAM

„A szakgimnáziumban a következő kötelező tantárgyak esetében: *magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem, idegen nyelv, állampolgári ismeretek, digitális kultúra, valamint testnevelés* a gimnáziumi kerettanterveket kell alkalmazni.”

Magyar nyelv és irodalom 9-12. évfolyam

https://www.oktatas.hu/koznevelas/kerettantervek/2020_nat/kerettanterv_gimn_9_12_evf

I. A magyar nyelv tantárgynak a középfokú képzés szakaszában sokrétű cél- és feladatrendszere van:

Ismerjék a tanulók nyelvünk szerkezetét, grammatikáját, a nyelvhelyességi szabályokat.

Alakuljon ki nyelvhasználati igényességük.

A digitális kompetencia fejlesztése.

Fő fejlesztési területek: a szövegértés, a szövegalkotás, az anyanyelvi ismeretek, az anyanyelvi kultúra fejlesztése.

Kiemelt cél-és feladatrendszer:

A tanulók tudjanak lényegyet kiemelni, vázlatot írni, gondolataikat írásban és szóban is pontosan, árnyaltan kifejezni.

A biztos anyanyelvi (grammatikai, stilisztikai) ismeret, a kommunikációelmélet alapjainak elsajátítása.

Az érvelési képesség és a beszédképesség folyamatos fejlesztése.

II. A kollégiumi magyar nyelv felzárkóztató, felkészítő foglalkozások céljai, feladatai:

Tájékozódás a szakképzésre épülő érettségiző tanulók ismereteiről magyar nyelvből.

Annak felmérése, hogy milyen a tanulók helyesírása; a helyesírási készség fejlesztése.

Segítségnyújtás a magyar nyelv tantárgy tanulásához, az érettségire történő felkészüléshez.

A tanulók képességeinek, tudásának, az egyéni eltéréseknek lehetőség szerint történő figyelembe vétele.

Óraszám: heti 1 óra

Témakörök:

1. Kommunikáció – fogalma, eszközei, típusai, zavarai; digitális kommunikáció
2. A nyelvi rendszer, a nyelv szerkezeti jellemzői, a nyelvi elemzés, a magyar és az idegen nyelvek
3. A szöveg fogalma, típusai; a szövegkohézió, a szövegkompozíció; szövegfajták; szövegértés, szövegalkotás
4. Stilisztika – stílusrétegek, stílushatás, stíluseszközök, szóképek, alakzatok
5. Retorika- a beszéd fajták, a beszéd felépítése, az érvelés

6. Pragmatika- a megnyilatkozás fogalma, társalgási forduló, beszédaktus, együttműködési elv
7. Általános nyelvi ismeretek – a nyelv és a gondolkodás, nyelvtípusok
8. Szótárhasználat
9. Nyelvtörténet- a nyelv változása, a nyelvrokonság kérdései, nyelvemlékek
10. A nyelv rétegződése, nyelvjárások, nyelvi tervezés, nyelvi norma
11. Felkészülés az érettségire - rendszerező ismétlés

Felhasználható források:

12. o. Magyar nyelv TK

Korábbi évek középszintű központi írásbeli érettségi feladatai:

<https://www.oktatas.hu/kozneveles/erttsegi/feladatsorok>

<https://tudasbazis.sulinet.hu/hu/tarsadalomtudomanvok/tortenelem>

Nemzeti Köznevelési Portál (Okostankönyv)

<https://www.nkp.hu/?fbclid=IwAR1oYby7UP0FQX7c0LONZai2mMzXeMJX0iHk8cfKSnhl2SAT6DyNkL9S-b0>

Okosdoboz - Minden évfolyam, tantárgy változatos feladatokkal

<https://www.okosdoboz.hu/>

4. TÖRTÉNELEM

ÉRETTSÉGIRE FELZÁRKÓZTATÓ, FELKÉSZÍTŐ FOGLALKOZÁS

„KERETTANTERV A GIMNÁZIUMOK 9-12. ÉVFOLYAMA SZÁMÁRA” ALAPJÁN

SZÉ 12. ÉVFOLYAM

„A szakgimnáziumban a következő kötelező tantárgyak esetében: magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem, idegen nyelv, állampolgári ismeretek, digitális kultúra, valamint testnevelés a gimnáziumi kerettanterveket kell alkalmazni.”

Történelem 9-12. évfolyam

https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat/kerettanterv_gimn_9_12_evf

I. A történelemtanítás és -tanulás célja:

A történelem tantárgy tantervének középpontjában a magyar nemzet és Magyarország története áll.

A tanulók ismerkedjenek meg a történettudomány, valamint a hagyomány által legfontosabbnak elismert történelmi tényekkel, szereplőkkel, eseményekkel, történetekkel és folyamatokkal.

Tudatosodjon bennük nemzeti hovatartozásuk.

Cél kialakítani a tényeken alapuló reális és pozitív nemzettudatot, hogy ezáltal erősödjön a tanulóknak a hazaszeretet érzése.

A történelem tantárgy fejleszti a Nemzeti alaptantervben megfogalmazott kulcskompetenciákat:

A tanulási kompetenciák

Kommunikációs kompetenciák

Digitális kompetenciák

A matematikai, gondolkodási kompetenciák

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák

A kreativitás a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

II. A kollégiumi történelmi felzárkóztató foglalkozások céljai, feladatai:

Tájékozódás a szakképzésre épülő érettségiző tanulók ismereteiről történelemből.

Segítségnyújtás a történelem tantárgy tanulásához, az érettségire történő felkészüléshez.

A tanulók képességeinek, tudásának, az egyéni eltéréseknek lehetőség szerint történő figyelembe vétele.

Óraszám: heti 1 óra

Témakörök:

8. Gazdaság, gazdaságpolitika, anyagi kultúra, pénzügyi és gazdasági ismeretek

9. Népeség, település, életmód

10. Egyén, közösség, társadalom, munkaügyi ismeretek

11. Politikai berendezkedések a modern korban

12. Politikai intézmények, eszmék, ideológiák
13. Nemzetközi konfliktusok és együttműködés

Felhasználható források:

12. o. Történelem TK

Korábbi évek középszintű központi írásbeli érettségi feladatai:

<https://www.oktatas.hu/koznevelas/erettsegi/feladatsorok>

<https://tudasbazis.sulinet.hu/hu/tarsadalomtudomanyok/tortenelem>

Nemzeti Köznevelési Portál (Okostankönyv)

<https://www.nkp.hu/?fbclid=IwAR1oYby7UP0FQX7c0LONZai2mMzXeMJX0iHk8cfKSnhI2SAT6DyNkL9S-b0>

Okosdoboz - Minden évfolyam, tantárgy változatos feladatokkal

<https://www.okosdoboz.hu/>

5. MATEMATIKA FELZÁRKÓZTATÓ FOGLALKOZÁS

MATEMATIKA TANTÁRGY FELZÁRKÓZTATÓ HELYI KERETTANTERVE

9. ÉVFOLYAM

ALAPELVEK, CÉLOK:

A matematika tanulásának legfontosabb célja, hogy a tanuló:

1. Megtapasztalja a matematika értékeit, hasznosságát, szépségét.
2. Megismerje a matematikai gondolkodás természetét és a matematika alapvető sajátosságait.
3. Fejlessze a szövegértését, a szövegalkotó és absztrakciós képességét a matematika nyelvének és szimbólumainak szóbeli és írásbeli alkalmazása során.
4. Fejlessze a számolási készségét, a modellezési, a problémamegoldó és döntési képességét.

A tantárgy tanításának specifikus jellemzői a 9. évfolyamon

- A matematika tanulása-tanítása tekintetében az egyik legfőbb feladat a középfokú képzés évfolyamain a tanuló önálló, rendszerezett, logikus gondolkodásának kialakítása, fejlesztése. A 9. évfolyamtól kezdve a spirális felépítésnek megfelelően – a meglévő készségekre, képességekre és ismeretekre alapozva – fokozatosan, egyre absztraktabb formában épül fel a matematika belső struktúrája (fogalmak definíciója, tételek, bizonyítások).
- Az alapfokú képzés nevelési-oktatási szakaszait jellemző tanuláshoz és tanításhoz képest a 9. évfolyamokon fokozatosan hangsúlyosabbá válik a matematika deduktív jellege, de az új fogalmakat, ismereteket továbbra is szemléltetéssel, tapasztalással, tanulói tevékenységekre építve, a valósághoz kapcsolva kell bevezetni.
- Jól megválasztott problémák tárgyalása során válik szükségessé az új fogalmak bevezetése és pontos definiálása, valamint tanári irányítással a tételek, általános összefüggések is felfedeztetők a tanulókkal. Ezen folyamat során fejlődik a szintetizáló és modellalkotó képesség. A felfedezett tételek és összefüggések egy része bizonyítás nélkül is gyarapítja a matematikai eszköztárat. Néhány tétel bizonyítása azonban elengedhetetlen része a matematika tanításának, hiszen a bizonyításokon keresztül mutatható meg a matematika logikus és következetes felépítése. Az új fogalmak megalkotása, az összefüggések, stratégiák felfedezése és az ismereteknek feladatok, problémák megoldása során történő tudatos alkalmazása fejleszti a kombinatív készséget, a meglévő ismeretek mobilizálásának készségeit, a problémamegoldó gondolkodás eltérő típusainak adekvát használatát.
- A matematika tanulásának-tanításának egyik célja, hogy fejlődjön a tanuló mérlegelő gondolkodása, az adatok elemzését, szintézisét és értékelését lehetővé tevő készségek rendszere.
- Ebben a nevelési-oktatási szakaszban az ismert számok köre az irracionális számokkal bővül, új műveletek bevezetésére kerül sor a permanenciaelv alapján, a tanuló egyre inkább képes lesz szimbólumokkal műveleteket végezni.
- A matematika a maga hagyományos és modern eszközeivel segítséget ad a természettudományok, az informatika, a technika és a humán tanulási területek ismeretanyagának tanulmányozásához, a mindennapi problémák, a természeti és a gazdasági folyamatok értelmezéséhez és kezeléséhez.

- A tanuló a matematika szaknyelvét érti és tudatosan használja. Életkorának megfelelő matematikai, matematikatörténeti szöveget képes önállóan olvasni, értelmezni. Mind írásban, mind szóban képes gondolatait a matematika szaknyelvének megfelelő alkalmazásával közölni. A tanuló különböző forrásokat (tankönyv, függvénytablázat, saját jegyzet, digitális források) használhat az órákon és a számonkérések alkalmával bizonyos tételek, azonosságok, képletek felidézésére. A tanuló társaival közösen tervez és hajt végre kooperatív tevékenységeket, projekteket. A közös munkában érvel, képes a vitára, az érvei ütköztetésére.
- Ebben az életkorban is érvényesül a tanuló érdeklődésének, adottságának, absztrakciós szintjének megfelelő differenciálás. Ez jelentheti a NAT-ban leírt tananyagtartalmak lehetőségekhez igazított bővítését is. A tanuló számoló- és számítógépet, a tanulást és szemléltetést segítő szoftvereket, digitális információforrásokat használ, a matematika alkalmazását segítő számítógépes programokat ismer meg.

A KOLLÉGIUMI MATEMATIKA FELZÁRKÓZTATÓ FOGLALKOZÁSOK CÉLJAI, FELADATAI:

1. Fejlessze a logikus, pontos, kreatív, mérlegelő, stratégiai és rendszerező gondolkodását.
2. Alkalmazható tudásra tegyen szert.

A tanulók képességeinek, az egyéni eltéréseknek a figyelembevételével.

Helyi felzárkóztató tantervi óraszámok:

9. évfolyam – heti 1 óra, éves 34 óra.

FŐ TÉMAKÖRÖK A 9. ÉVFOLYAMBAN

1. Számтан, algebra

1. Alaki érték, helyi érték, valós érték, számegyenesen jelölés
2. Kisebb, nagyobb, ugyanannyi, több, kevesebb, egyenlő, közel annyi
3. Alapműveletek – egész számokkal
4. Hatvány fogalma, számok négyzete, négyzetgyöke

2. Gondolkodási módszerek, halmazok, kombinatorika, valószínűség, statisztika

1. Szövegértelmezés gyakorlati feladatokban (adatok kiválasztása, lejegyzése, becslés, kiszámítás, ellenőrzés)
2. Statisztika a hétköznapi életben
3. Grafikon értelmezése, oszlop-, kördiagrammok

4. Átlagszámítás

3. Függvények, sorozatok, egyenletek, algoritmus

1. Egyenes és fordított arányosság, valamint függvényként
2. Százalékok a gyakorlatban, kamatszámítás
3. Elsőfokú egy ismeretlenes egyenletre vezető szöveges feladat megoldása
4. Számítási és mértani sorozat

4. A geometria alapjai

1. Mértékegység váltás – hosszúság, terület, térfogat
2. Mértékegység váltás – űr, tömeg, idő
3. Kerület és terület: háromszög, négyzet, téglalap, kör; többi síkidom
4. Derékszögű háromszögek, Pitagorasz-tétel (oldalak és szögek kapcsolata – szögfüggvény)

5. Összefoglalás

1. Játékos matematika!
2. A tanultak alkalmazása játékos formában.

Felhasználható források:

Dr. Korányi Erzsébet: MATEMATIKA A SZAKISKOLÁK 9-10. ÉVFOLYAMA SZÁMÁRA, Konsept – H Kiadó., 2013.

Nagy Árpádné: GAZDASÁGI ALAPISMERETEK, Műszaki Kiadó., 2015.

Koller Lászlóné: MATEMATIKA, Eszterházi Károly Egyetem-OFI., 2012.

Okosdoboz – Minden tantárgynál alkalmazható, változatos feladatokkal.

Korábbi évek 8. évfolyam matematika felvételi feladatsorai.

6. Természetismeret!

9-10. évfolyam Kerettanterve

TERMÉSZETISMERET FELZÁRKÓZTATÓ FOGLALKOZÁS (SZAKISKOLA 9-10. ÉVFOLYAM)

A természettudományi műveltség az egyén és a társadalom számára is meghatározó jelentőségű. A természetismeret esetében elengedhetetlen a természet működési alapelveinek, az alapvető tudományos fogalmaknak, módszereknek és technológiai folyamatoknak az ismerete, de érteni kell az emberi tevékenységeknek a természetre gyakorolt hatásait is. Így jut el a tanuló a természeti folyamatok megismeréséhez, valamint az alkalmazások és a technológiák előnyeinek, korlátainak és kockázatainak megértéséhez.

A legfontosabb célok a következők:

- a tanulók nyitottan tekintsenek a bennünket körülvevő világra;
- legyenek képesek az okok és okozatok megkülönböztetésére és adott okok ismeretében az okozatra vonatkozó következtetések levonására;
- ismerjék meg és alkalmazzák az alapvető természeti törvényeket;

Éves óraszám: heti 1 óra, összesen évi 34 óra

BIOLÓGIA TEMATIKA

1. Az ember testfelépítése
2. A kültakaró
3. A mozgás szervrendszere
4. A légzőrendszer
5. A táplálkozás szervrendszere
6. A kiválasztórendszer
7. A keringési rendszer
8. Az idegrendszer működése
9. Az életfolyamatok szabályozása
10. A szervezet belső védelme
11. Érzékelés, érzékszervek I.
12. Érzékelés, érzékszervek II.
13. Az ember egyedfejlődése
14. A tulajdonságok öröklődése
15. Egészség, betegség
16. A leggyakrabban előforduló betegségek
17. A szenvedélybetegségek

FÖLDRAJZ TEMATIKA

Helyünk Európában és a Kárpát-medencében:

18. Európa fekvése és tájai
19. Földrajzi övezetesség Európában
20. Európa társadalmi és gazdasági képe
21. Az Európai Unió földrajza

Életünk Magyarországon:

22. Az Alföld és a Kisalföld
23. Az Alpok lába és a Dunántúli-dombvidék
24. Középhegyvidékek Magyarországon
25. Régiók Magyarországon I.
26. Régiók Magyarországon II.

Földrajzi övezetesség:

27. A forró övezet földrajza
28. A mérsékelt övezet földrajza
29. A hideg övezet földrajza
30. A függőleges övezetesség

Kontinensek földrajza:

31. Afrika gazdasága és országai
32. Amerika gazdasága és országai
33. Ázsia gazdasága és országai
34. Ausztrália, Óceánia, Sarkvidékek földrajza

Felhasznált források:

nkp.hu/okostankönyvek

7. Élő idegen nyelv

Az angol nyelv, mint első idegen nyelv tantárgy felzárkóztató helyi kerettanterve

9–10. évfolyam

Célok és feladatok

A korszerű idegennyelv-tanítás elsődleges célja a nyelvtanuló nyelvi cselekvőképességének fejlesztése. A tanuló legyen képes személyes és szakmai életében egyéni céljait elérni, saját gondolatait kifejezni, és mind valódi mind pedig digitális térben idegen nyelven kommunikálni, ismereteket szerezni.

Az idegen nyelvek tanítása eltér a többi tantárgytól abból a szempontból, hogy nem a tartalmi ismeretek átadásán van a hangsúly, hanem azoknak a készségeknek a kialakításán és

állandó fejlesztésén, melyek segítségével a tanuló saját gondolatait és elképzeléseit idegen nyelven is ki tudja fejezni.

A 9-10. évfolyamon az idegennyelv-tanítás szervesen épül a korábbi évfolyamokon megkezdett nyelvi fejlesztésre, valamint annak eredményeire. Továbbra is fontos szerepet játszik a nyelvtanulás iránti motiváció fenntartása és erősítése, ugyanakkor egyre inkább középpontba kerül a valós élethelyzetekben, valamint a pályaválasztás és a továbbtanulás során felhasználható nyelvtudás és a nyelvi tudatosság fejlesztése. Ebben a nevelési-oktatási szakaszban folytatódik az eddig megszerzett nyelvi ismeretek bővítése, illetve az idegen nyelv felépítésének és szerkezetének még mélyebb és árnyaltabb megismerése.

A diák aktív, önálló, önszabályozó nyelvtanulóvá válása elengedhetetlen feltétele az egész életen át tartó nyelvtanulás megalapozásának. Fejlesztéséhez szükség van a tanulási stratégiák egyre tudatosabb elsajátítására, további útmutatásra az önálló tanuláshoz, valamint az önértékelés és a társértékelés alkalmainak folyamatos megteremtésére.

9–10. évfolyam

Ennek a nevelési-oktatási szakaszban a fő célja az, hogy a tanuló az előző szakaszokban megalapozott idegen nyelvi kommunikatív kompetenciáját tovább fejlessze. A nyelvi alapkészségek, valamint egyre hangsúlyosabban a társadalom és nyelvhasználat, a jel- és szabályrendszerek és az interkulturális kompetenciák együttes fejlesztése a feladat, és mindez továbbra is összhangban áll a NAT-ban megfogalmazott egyéb kulcskompetenciákkal és nevelési célokkal. Ebben a szakaszban is fontos, hogy a nyelvtanulás az idegen nyelvi tartalmakon keresztül ébressze fel a tanulóban a világ megismerésének igényét, az ismeretek, a tudás átadásának lehetőségét, a kreatív, felelősségteljes gondolkodást, az önkifejezési vágyat, a nemzeti és az interkulturális tudatosságot, valamint a digitális kompetenciák kialakítását.

Nyelvtudásának fejlődésével egy időben a tanuló ebben a szakaszban is tovább halad az önálló, tudatos nyelvhasználóvá válás útján. Nemcsak egyre több és árnyaltabb, valós kommunikációs helyzetben tudja használni a nyelvről megszerzett tudását, hanem azt is egyre jobban érti, hogy a használható nyelvtudás a felnőtt élet, elsősorban a továbbtanulás, a szakmai boldogulás egyik alapvető kulcsa. Egyre inkább kész arra, hogy akár alkalmazza nyelvi ismereteit, készségeit. Ezért a felzárkóztató nyelvről segíteniük kell a tanulót abban, hogy az elsajátított nyelvi eszközöket egyre inkább személyes érdeklődéséhez, terveikhez, valamint boldogulásához igazodó, valós kommunikációs helyzetekben használhassa.

PEDAGÓGIAI PROGRAM

Az egyéni érdeklődés figyelembevétele meghatározó, ezért a nyelvórákba be kell emelni olyan idegen nyelvi tartalmakat, lehetőségeket és eszközöket, amelyekkel a tanuló a nyelvórákon kívül is szívesen foglalkozik.

Ebben a nevelési-oktatási szakaszban a tanuló újabb szöveg típusokkal ismerkedik meg. A célnyelvi ismeretszerzés és tudásmegosztás az általános iskolához képest hangsúlyosabbá válik.

A szakasz végére a tanuló eléri a KER szerinti A2-B1 nyelvi szintet.

A 9. és 10. évfolyamon az angol nyelv tantárgy felzárkóztatásra javasolt éves óraszám: $1 \times 34 = 34$

A rendelkezésre álló órakeretet az egyes tematikai egységek között osztjuk el a képességek rendszeres fejlesztésére és az aktuális témák feldolgozására.

Helyi felzárkóztató tantervi óraszámok:

Évfolyam	9.	10.
Heti	1	1
Éves	34	34

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Javasolt óraszám
Personal topics: family relations, lifestyle, people and society	3
Environment and nature	4
School and education	3
Holidays, travelling, tourism	3
Public matters, entertainment	3
English and language learning	3
Intercultural topics	3
Cross-curricular topics and activities	3
Current topics	3
Science and technology, Communication	3
Gaining and sharing knowledge	3
Összes óraszám:	34

Javasolt források a felzárkóztatáshoz:

- Tim Falla – Paul A. Davis: Solutions 3rd Edition sorozat
- Quizlet és Quizzez interaktív feladatok
- www.basicenglishspeaking.com
- www.learnenglishteens.com
- www.examenglish.com
- www.englisch-hilfen.de
- Murphy: English Grammar in Use